

GLASOVA Panorama

KRANJ, 15. JUNIJA 1962 — LETO II

ŠTEVILKA 23

ŽOGA JE OKROGLA

ZIVCNE VOJNE MED NAVIJACI JE KONEC — ALI BO SVETOVNI PRVAK ZOPET BRAZILIJ? — JUGOSLOVANE JE UGONOBILA SMOLA

Srečanja na svetovnem nogometnem prvenstvu v Čilu se niso končala po naših željah in tudi ne po napovedih. Jugoslovanski nogometaši so nesrečno podlegli v tekmi s Čehi, tako da je Češkoslovaška postala finalist za VII. Rimetov pokal, medtem ko bi po sijajnem uspehu nad Nemci vsak trdil prav nasprotno. Za prvo mesto se bo razen ČSSR potegovala še Brazilija, ki je potrdila sloves najboljšie enajstorce na svetu po letu 1958. Bronasta kolajna bo v soboto podeljena zmagovavcu v tekmi predčerašnjih poražencev.

Dragoslav Šekularac, ki so Jugoslaviji pripadlo prvo ga v Čilu zbrani nogometni mesto, češ da igra moderen strokovnjaki proglasili za in učinkovit nogomet. Tudi najboljšega igralca letošnjega prvenstva, je neposredno pred srečanjem s Čehoslovaško še izjavljal, da bo letos

SREČANJA Z LJUDMI

Janka Roglja ni potrebno predstavljati. Vsi ga poznamo, saj je eden najvplivnejših ameriških Slovencev: novinar, pisatelj, vedno na čelu naprednih organizacij rojakov v novi domovini, iskren prijatelj pokojnega pisatelja Louisa Adamiča itd.

Prihodnje leto bo minilo pod stoletja, odkar sta s stricem Boštjanom odpotovala v Ameriko. Ves mesec je tedaj potrebovala ladja, da je premagala Atlantski ocean. Toda od tega je že dolgo in Janko Rogelj je pred kratkim že sedmič premagal razdaljo med novo in staro domovino. Tokrat z zračno ladjo — kot vodja skupine članov Ameriške bratske zveze, ki je prišla na obisk v domovino.

KRUH IN SRCE

»Ali ste v tem sorazmerno kratkem času desetih mesecev, ki so pretekli od zadnjega obiska, doživeli kaj, kar vam je prineslo posebno veliko zadovoljstvo?« je bilo moje prvo »službeno« vprašanje.

»Najbolj me je razveselilo, ker je Državna založba Slovenije tiskala zbirko mojih črtic. Tega nisem pričakoval. Lansko poletje sem dal prijatelju Jožetu Zupančiču 100 črtic, v katerih sem med leti 1916 in 1938 opisoval življenje v Kranju in v Ameriki. Objavljene so bile po časopisih ameriških Slovencev, največ pa v Novi dobi. Zbirka »Kruh in srce« prinaša 15 teh črtic in je moja prva leposlovna knjiga.«

»Spominjam se, da ste se ob obiskih vedno čudili hitremu napredku pri nas. Ali ste tudi letos opazili kaj novega?«

»Mojo pozornost so pritegnile gradnje, ki jih je toliko kot še nikoli doslej. In ljudje so letos spet še bolj zadovoljni, kot so bili lansko leto.«

METKA SOSIC

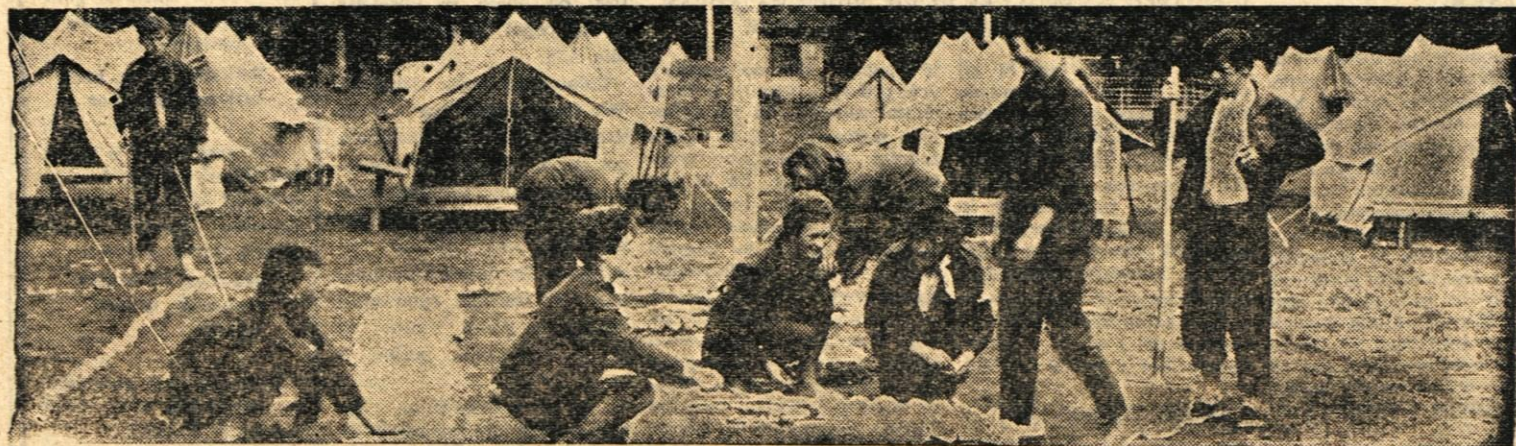
VELIKA BORBA ZA SVETOVNEGA PRVAKA NA ČILENSKIH TRAVNATIH IGRISCIH SE BO V NEDELJO KO

BRIGADIRJI pod belimi šotori

Na Rupih so se nastanile delovne brigade - Delo se začne z žulji - Mlada dekleta pod šotori ne dobijo nahoda

Mesec dni prej kot običajno so se mlade roke spoprijele z delom na kranjskem športnem stadionu. Z delom so pravzaprav začeli brigadirji, ki so tokrat prišli iz Maribora, in to v sredo. Prej je namreč nagajalo vreme, pa tudi razmere v brigadirskem naselju še niso bile urejene.

Na rokah mladih brigadirjev (predvsem brigadirki) so se že pojavili prvi žulji. Neke brigadirka mi je med drugim dejala: »Poglejte, kakšne žuljave roke imam, pa delam šele prvi dan. Če me ne boste proglasili za udarnico, grem takoj domov...« Šestinsedemdeset brigadirjev bo v prvi izmeni ostalo na stadionu do začetka julija, potem pa bodo prišle nove brigade. Sedaj delata na stadionu dve brigadi, in sicer gimnazijci iz Maribora in kranjski tekstilci.

OKOLJE, V KATEREM ŽIVJO BRIGADIRJI V PROSTEM ČASU, JE TREBA UREDITI. TO SO NAREDILI KAR SAMI. NAS FOTOREPORTER JIH JE UJEL NA FILMSKI TRAK, KO SO SI UREJEVALI TABOR V KRANJSKI BRIGADI

Eichmannove vislice

ZLOČINEC JE KAZNOVAN. KAZEN JE IZVRŠENA. ADOLF EICHMANN — NAJVEČJI ZLOČINEC NAŠEGA STOLETJA — NE ŽIVI VEČ. KAKO SO IZVRŠILI SMRTNO KAZEN NAD NJIM, KI JE POSLAL V SMRT ŠEST MILIJONOV ŽIDOV? O TEM PIŠEJO VSI SVETOVNI LISTI, KI IMAJO V IZRAELU SVOJE DOPIŠNIKE.

PLAČILO ZA ZLOČIN

Prvega junija so iz izjutanjih poročili Izraelci zvedeli, da so nekaj pred polnočjo obesili vojne- ga zločinca Adolfa Eichman- na. Dan prej so zvedeli, da je predsednik republike zav- rnil prošnjo za pomilostitev. V zaporu Ramleh je bilo vse pripravljeno za izvršitev smrtne kazni nad največjim rabljem židovskega ljudstva. Oblast je želela, da zločinca zadene kazen v mirnem vzdušju, brez strasti in ma- ščevalnosti.

Voditelj izraelske države Ben Zvi je zavrnil zahtevo obrambe, da spremeni izre- čeno kazen in na prošnjo za pomilostitev zapisal nasled- nje besede: »Kot je tvoj meč odvzel ženam njihove sino- ve, tako naj bo tudi tvoja mati med ženami brez si- nov.«

Obsojencu ni bilo takoj sporočeno, da je pomilosti- tev zavrnjena. Upravnik za- pora je počakal, da je končal z večerjo, ki je bila obilna: sir, olive, kruh in čaj. Po večerji je upravnik zapora sporočil Eichmannu, da je neposredno pred izvršitvijo kazni. Eichmann je hladno in mirno poslušal upravni- kove besede, ki jih je preki- nil z eno samo besedo, ki jo je sicer že večkrat uporabil v sodni dvorani »jawohl«. Na vprašanje, če ima kakšno osebno željo, je Eichmann zaprosil, da prebere ženina pisma in da naj mu prinese- jo vina. Dobil je steklenico črnega vina in počasi izpil pol steklenice. Bil je miren, brez znakov razburjenja.

SOBA S ČRNIMI STENAMI

V tem času so uradniki končali s pripravami za izvršitev smrtne kazni. Okoli Ramleha, starega kri- žanskega mesta, 25 kilome- trov oddaljenega od glavne- ga mesta Tel Aviva, so stra- že pazljivo pazile na vse tuj- ce. V zaporu, trdnjavi, ki so jo Angleži zgradili v času svoje vladavine v Palestini, so bili vsi ukrepi poostreni. Tehniki so zadnjič preizku- sili vislice, ki so bile postav- ljene v sobi nasproti Eich- mannove celice. Do sedaj iz- raelska država še ni kazno- vala nikogar s smrtno kaz- nijo.

Ob 21. uri so Eichmannu sporočili, da bo umrl pred polnočjo. Njegovo vedenje se ni spremenilo. Ni se kesal niti takrat, ko je v celico pri-

šel kanadski duhovnik, ki mu je Eichmann dejal, da nima časa za sveto pismo. Ostal je hladen nacistični uradnik, fanatični birokrat človeške uničevanja. Rekel je: »To je zame dokaz, da sem bil pravičen. Služil sem zakonom vojne in moje zastave.«

Spomin na šest milijonov žrtev ga ni potrl. V tem trenutku najbrž ni mislil na nje. Pred leti, ko se je tretji Reich rušil, je nekemu naj- višjemu voditelju nacistične

povorka — upravnik zapora, duhovnik, zdravnik in stra- žarji — krenila proti sobi z vislicami. Po 15 metrov dol- gem hodniku je Eichmann hodil vzravn in bled. Za- ustavil se je samo enkrat s prošnjo, da bi si očistil nos. V sobi je bilo videti črn krog in vrh z zanko. Tam so bili tudi štirje novinarji.

Ko je obsojenec stopil na črni krog, so mu sneli lisice in roke zvezali na hrbtu. Po- tem so mu zvezali še kolena

V IZRAELU DO SEDAJ ŠE NI BIL NIHČE KAZNOVAN S SMRTNO KAZNJO. EICHMAN JE BIL PRVI.

stranke povedal, »da bi od veselja skočil v grobnico«, ker mu nihče več »ne more vzeti šest milijonov Židov, ki jih je pobil.« Njegova barbar- ska hitlerjevska vera mu je prepovedala malodušnost in kesanje. Poskušal je pobeg- niti pred roko pravice v Ar- gentini, ko se je skrival pod lažnim imenom. Ko pa ga je roka pravice našla, je gledal smrti v oči z enako hladnim mirom kot v sodni dvorani.

LISICE NA ROKAH

Četrť ure pred polnočjo sta v Eichmannovo ce- lico stopila dva stra- žarja in mu pripela lisice na roke. Kmalu potem je mala

in gležnje. Ker so stražarji vrvi precej pritegnili, je Eich- mann zahteval, da jih neko- liko popustijo, da bi lahko zadržal dostojanstven polo- žaj. Odklonil je, da bi mu zvezali oči. »Ni treba«, je dejal. Ko je rabelj prijel zanko, da bi mu jo zategnil okoli vratu, je Eichmann spregovoril: »Gospodje, vsi se bomo videli zopet, ko na- poče čas. To je usoda vseh ljudi. Živel sem z vero v bo- ga in uniram z bogom. Žive- la Nemčija! Živela Avstrija! Živela Argentina! To so tri dežele, ki sem jih najbolj ljubil in jih ne bom nikoli pozabil. Pozdravljam svojo ženo, družino in prijatelje. Moral sem se pokoravati za-

konom vojne in domovine in zdaj odhajam!« V sodni dvo- rani je ta vojni zločinec po- skušal na vse načine, da bi se izvekel, zdaj pa, ko je videl, da je vse zman, je naj- večji rabelj židovskega ljud- stva imel svoj zadnji naci- stični govor.

Ko je duhovnik opravljal besede, ki jih obsojenec ni poslušal, je padlo povelje. »Pripravljeno«. Minilo je ne- kaj trenutkov v grobni ti- šini. Potem je bilo slišati še eno povelje in tla, na katerih je stal Eichmann, so se po- greznila. Adolf Eichmann, esesovski polkovnik in izve- denec za rešitev židovskega vprašanja, je visel na vrvi.

VOJNA LADJA S PEPELOM ZLOČINCA

Nihče ne ve, kdo je pri- tisnil gumb, ki je spro- stil napravo, da so se tla pod Eichmannovimi no- gami pogreznila. V sosednji sobi so bili trije ljudje in trije gumbi. Samo eden je sprožil napravo na kateri je stal vojni zločinec. To so napravili zato, da nihče ne bi vedel, kdo je odvzel zločin- cu življenje.

Truplo so prenesli v kre- matorijsko peč v bližini za- pora, ki so jo takoj podrli, ko je bilo truplo upepeljeno (židovski zakoni ne dopušča- jo sežiganja trupel, kar pa je Eichmann izrecno zahte- val). Sredi noči je iz zapora Ramleh odpeljal avtomobil s spremstvom policijskih vozil v smeri proti pristanišču Jaf- fe. Vozil je Eichmannov pe- pel. V zalivu je bila že pri- pravljena majhna vojna lad- ja, na katero je stopil uprav- nik zapora. V rokah je dr- žal žaro z Eichmannovim pe- pelom. Ko je mesto spalo, je vojna ladja plula proti od- prtemu morju. Osem kilome- trov od obale je upravnik stresel pepel v morje. Ura je bila 4.35.

Celotni jutranji izraelski tisk je prinesel na prvih straneh vest o Eichmannovi usmrtitvi. »Danes ni veselja v naših srcih«, je pisal vlad- ni list. »Pravici je zadoščeno in sedaj lahko živimo bolj mirno. Ta dan se moramo bolj kot kdajkoli spominjati milijonov naših bratov, ki jih je Eichmann poslal v smrt.

»To ni maščevanje, ker maščevanja ni«, so pisali iz- raelski časopisi. To ni porav- nava računov med ubijavcem in žrtvami, temveč novo ob- dobje v življenju našega na- roda.«

ADOLF EICHMAN JE IZ- DAL POTNE LISTE V PLIN- SKE CELICE ŠESTIM MILI- JONOM ŽIDOV

Rekli so.

»Mi ne vemo več za mir, ni vemo samo še za vojno.«

Halldor Laxness, islandski Nobelov nagrajenec

»Nič ni težje, kot zbirati denar za obranitev miru.«

Paul Hoffmann, direktor posebnega sklada OZN

»Ne prizadene nas, če nekoga boli zob, ker ne občutimo te bolečine. To- da za človeka, ki ga zob boli, so to neprijetne bole- čine. Podobno je s kolo- nializmom v mnogih pre- delih Afrike.«

Adlai Stevenson, ameriški predstavnik v OZN

»Medicinska zaustava je napravila tabo veliki borbi naprej, da danes obsti- ni več človeka, ki ni bil zdrav.«

Aldous Huxley, angleški književnik

»Človeštvo živi v temi- ci, ki ji pravimo življenj- ski standard.«

Jules Romains, francoski književnik

»Diplomacijo lahko pri- merjamo z ledenimi gora- mi. Največja nevarnost je pod površino.«

Anthony Eden, bivši britanski premier

»V preteklosti je moral biti človek slaven, če si je privoščil škandal. Danes e potreben škandal, da bi človek postal slaven.«

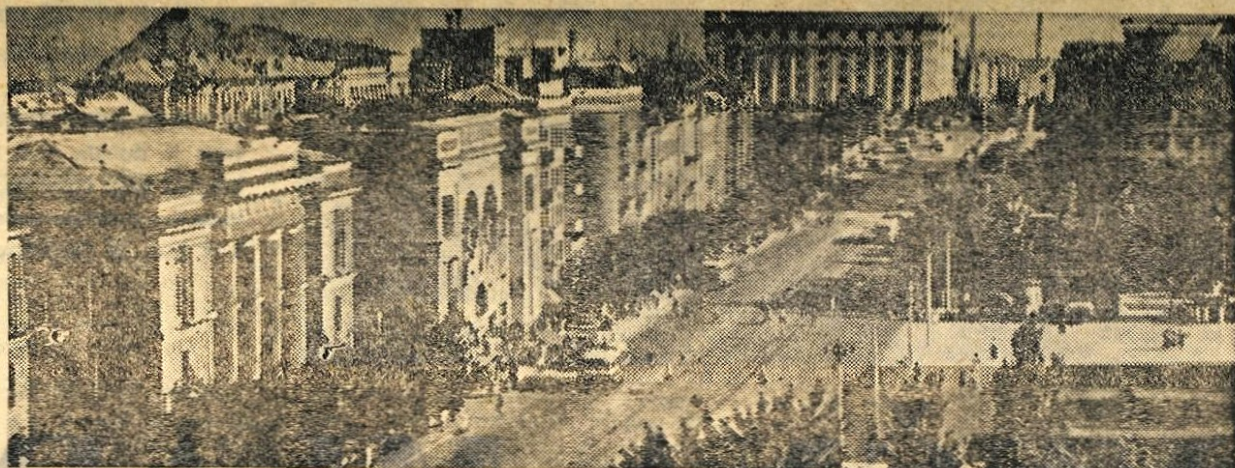
Maurice Chevalier, francoski filmski igravec

»Postala bom predsedni- ca ZDA leta 1992, takoj po svojih stricib.«

Karolina Kennedy, hčerka predsednika ZDA

MRNOGA RUSKA MESTA, KI SO BILA MED VOJNO POPOLNOMA UNIČENA, SO V POVOJNEM ČASU NA NOVO ZGRADILI. POSTALA SO LEPŠA IN PROSTRANEJŠA. V ZADNJIH LETIH PA JE POVOJNO RAZKOSNO ARHITEKTURO ZAMENJALA BOLJ PRAKTIČNA IN SODOBNEJŠA SMER. ULICE SO SIROKE, ZGRADBE PA ENOSTAVNE

Zapiski s poti po Sovjetski zvezi

POPOTNIK SPOMNI SE NA MRTVE

Na Krimu smo preživel 15 dni dopusta. Letovišče leži ob vznožju skalnatega pogorja tik ob morski obali. Na ploščadi sanatorija se je ob našem prihodu zaključila večerna zabava.

ZVOKI IZ RUSKE HARMONIKE

Druge jutro so nas zbudili zvoki živahnih ruskih melodij. Človek z močnim glasom nas je vabil na jutranjo telovadbo, ki smo jo izvajali ob zvokih harmonike. Harmonika je neločljiv pripomoček ruskega življenja. Ob večerih smo se zabavali z nastopom letoviščarjev, ki so bili zbrani v tem sanatoriju, v okviru prireditve »Spoznavajmo se med seboj«. Jugoslovani smo prireditve organizirali na dan borca in naš spored so prevajalci prevajali v več jezikov. Kasneje smo zapeli nekaj naših borbenih in narodnih pesmi. Vsa taka in druga srečanja z delavci različnih držav so bila zanimiva in koristna. Zanimali smo se za različna področja: iz delovnega prava, odnosov med ljudmi in za življenje na sploh.

Delovni čas je v Sovjetski zvezi deljen. Delajo dopoldne in popoldne. Temu redu je bil podoben tudi naš odmor. Kopali smo se po navadi kar dvakrat na dan. Jedli smo po rusko. Največ meso, perutnino in goveje jezičke. Po zaužitju perutnine smo imeli občutek, da nam bo do zraščle peruti in za polet v Leningrad ne bomo rabili letal. Po vsaki jedi smo pili razumljivo — ruski čaj.

Kopali smo se v nekaj minutah oddaljenem pristanišču — »Kopališče«. Vzorno urejeno kopališče, ki zasluži to ime. Kopališče pa je ločeno za ženske in moške. Moški smo imeli svoj prostor določeno seveda na moškem delu kopališča. Tam smo se srečali tudi s Kitajci. Kljub vsem ugodnostim na tem kopališču pa smo se raje

kopali v mestu na javnem kopališču, kjer smo prišli v stik z ljudmi in obema spoloma.

OBALNI PROMET NA KRIMU

Zelo živahen je pomorski obalni promet na Krimu. Najmanj vsakih 10 minut je na pomolu ob kopališču pristala majhna ladja, ki je vozila s severa proti jugu. V njo se je vedno vkrvalo in izkrvalo veliko ljudi. Črno morje pa je celo ob brezvetrovni dneh včasih zelo močno razburkano in za vožnjo neprimerno. »Morska bolezen« je stalni sopotnik črnomoških parnikov.

V teh dneh smo si ogledali vrsto zanimivosti južne obale Krima. Ta lep del ima zelo slavno zgodovino, ker so na polotoku divjale številne vojne. Prvi tak izlet smo z avtobusom napravili na Jalta, ki je po legi in lepoti precej podobna našemu Lovranu in Opatiji. Ogledali smo si muzej slavnega ruskega pisatelja Čehova. Muzej je majhna, v grškem stilu zgrajena stavba — kakor pač večina starih hiš v Jalti. Obiskovalci muzeja dobijo pri vходу copate, ki si jih nataknejo zaradi čistote. V muzeju smo se seznanili s pisateljevim življenjem in literarno zapuščino. Jalta ima mnogo parkov in spomenikov. Presenečen sem bil zopet nad stvaritvami ruskih vrtnarjev. Mesto ima tudi precej veliko in živahno pristanišče, kjer pristajajo tudi večje potniške in trgovske ladje. Ko smo se zadrževali v pristanišču, je pristala velika ladja, s katero je prispela v črnomoška letovišča mladina s Kube.

O nastanku mesta pripoveduje legenda: nekoč so grški

mornarji že nekaj dni križarili po razburkanem Črnem morju, in sicer brez hrane in vode. Po težkih dneh je eden izmed mornarjev s klici jala, jala, — opozoril tovariše, da se vidi zemlja. Jala v grščini menda pomeni zemlja. Na mestu, kjer so se izkrkali, so napravili naselbino, katere naslednik je današnje mesto Jalta.

BOTANIČNI VRT Z VRTNICAMI

Naslednji izlet smo napravili v Nikitski botanični vrt, ki leži med Jalto in Simferopolom. Vrt je zelo velik in lepo urejen. V njem gojijo preko osem tisoč vrtnih rastlin. Ta vrt urejajo in razširjajo že 150 let. V vrtu je zaposlenih 300 delavcev in strokovnjakov. V vrtu smo se srečali tudi z našimi marjeticami. Lani je strokovnjakom uspelo z različnimi križanji priti do nove vrtnice, ki so jo imenovali po majorju Gagarinu.

Ogledali smo si tudi sanatorij »Livadija«, kjer je bila v februarju 1944. leta znamenita jaltška konferenca treh velikih. V času konference so tukaj stanovali takratni predsednik ZDA Roosevelt, Churchill in Stalin. V tem mirnem kraju je sedaj okrevališče za obbolele na srcu. Leta 1944 pa so trije državniki odločili o usodi in razdelitvi sveta.

Grad, ki je sestavljen iz velikih poslopij, je za svojo rezidenco zgradil zadnji ruski car Nikolaj. Tam je namreč izredno blago podnebje. Zgradili so ga 5 let pred revolucijo. Ogromna zemeljska in gradbeno dela je opravilo čez 2000 delavcev v 17 mesecih. Grad je zgrajen iz belega krimskega marmorja. Okrasna dela so opravili italijanski mojstri. Preden so dela pre-

vzeli, jim je ruski car obljubljal visoke vsote denarja, ko pa so dela izgotovili, obljube ni izpolnil. Prevarani Italijani so se vrnili in se poskušali maščevati s tem, da so okrasnega psa na marmorni klopi ob glavnem vhodu predelali in v njem mojstrsko upodobili carja Nikolaja. Kolo časa pa se je čudno zavrtelo. Ruski car je preživel tam samo eno poletje in ene počitnice. Danes se po carskih alejah sprehajajo delavci in postopajo pri »studencu mladosti«. Napitek iz tega studenca namreč po legendi odvzame človeku 10 let in človek se po tem napitku počuti 10 let mlajši. Gradnja slikovitega grada je takrat stala okoli 2 milijona zlatih rubljev. Dva od treh poslopij so ob zadnji vojni po umiku uničili Nemci, tretjega in najlepšega pa je ubranila neka romunska brigada, ki je tamkaj prestopila na stran ruskih partizanov.

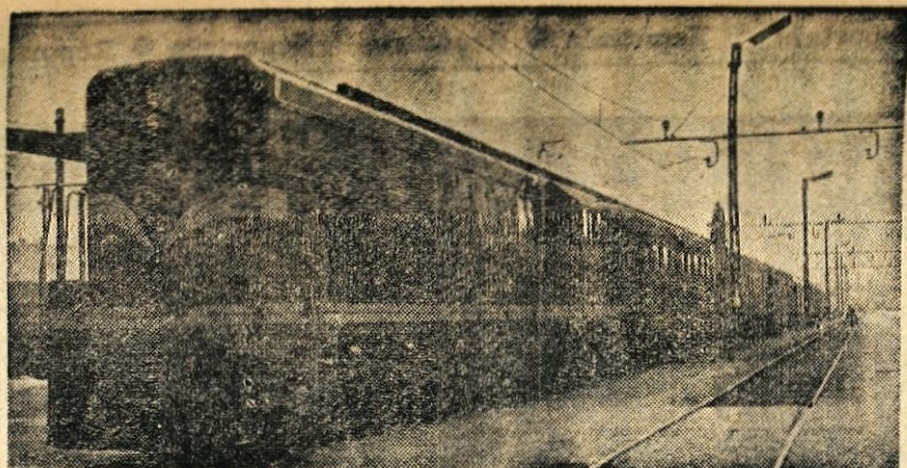
HUDICEV PRELAZ NAD SEVASTOPOLOM

Nekajkrat odložen izlet v Sevastopol smo končno le uresničili. Vožnja ob južni krimski obali je bila prijetna. Po lepo speljani asfaltirani cesti, ki se vije pod visokimi gorami in nad prepadmi, smo se povzpeli proti »Hudičevemu prelazu«. Od tam je iz razgledne ploščadi zelo lep razgled preko velikega dela južnokrimske obale. Na nevarnih ovinkih in križiščih so zaradi varnosti promet postavljena velika ogledala, tako da voznik lahko vidi, kdo mu prihaja nasproti. Prometnih znakov tudi drugod po Sovjetski zvezi ni veliko. Medtem ko nam je vodnica pripovedovala, da so tod v manj kot 100 letih divjale kar štiri vojne, je kolega, ki se na vojne spozna, pripomnil: »Kraj so za kaj takega res kar primerni«. Ob cestah, med vinogradi stoje grobnice na tisoče vojakov, ki

so skozi zgodovino — predvsem pa v zadnji vojni — umirali po teh hribih in kotlinah.

Mesto Sevastopol je bilo v zadnji vojni močno porušeno. Pripovedovali so nam, da je bilo požganih in uničenih čez 98 odstotkov hiš. Danes pa to ni več opazno. Najprej smo si ogledali Četrtri Bastiljon, ki je z obnovljenimi utrdbami in starinskimi topovi videti prav tako kakor v času krimske vojne. Na vrhu Bastiljona je muzej z znamenito sliko ruskega slikarja Ručova, ki je na njej upodobil najtežji dan obrambe Sevastopola (6. julij 1855), ko je pod močnim napadom invazijskih čet mesto padlo v roke sovražnika. Ob nemškem letalskem napadu leta 1941 sta muzej in slika zgorela, vojakom in mornarjem pa je uspelo rešiti le nekatere dele te umetnine, ki so jih pozneje zakopali. Tako je sedanja slika »Panorame« le kopija originala. Slika, ki je dolga 118 metrov, je po vojni 13 umetnikov slikalo dve leti. Ko si ogledujemo sliko, ki je pripeta na steno okroglo dvorane, imamo občutek, kakor da smo sredi oblega mesta. Vojna z bedo, krvo in mrtvci, je prikazana tako resnično, da nas spreletava mraz. Slika je izdelana tako, da so vidni boji okrog vsega mesta, ki je bilo obkoljeno in napadeno z vseh strani in na koncu tudi premagano.

Ko že opisujem stare utrdbe, naj opišem še spomenik letavcem, ki so padli v zadnji vojni; stoji na vrhu stopnice, od njega pa vodi široka aleja miru. Drevesa, ki rastejo ob njej, zasadi vsak državnik, ki obišče mesto. Po trdnjavi so razmeščeni starinski topovi iz krimske vojne in ladijski topovi, ki so jih iz poškodovanih ladij v zadnji vojni sneli in za obrambo mesta postavili na utrdbo. TONE POLAJNAR

Dolga leta je bila železnica pastorka našega prometa. Tudi sedaj še ni povsem slekla svoje ponošene obleke. Potniki so se je v zadnjih letih naveličali in našli zameno na cesti. Letošnje poletje je na gorenjski železni cesti vendarle prineslo precejšnje spremembe. Število mednarodnih vlakov, ki vozijo skozi Gorenjsko se je povečalo. Razen tega je dobila prvi brzovlak proga, ki vodi v bohinjski kot. Dnevno prihaja sedaj na kranjsko železniško postajo sedem brzovlakov. Večina teh vlakov ima že Diesellovo vpręgo.

VEČNA MLADOST

»Naše stoletje se je začelo kot otroštvo. Končalo pa se bo kot stoletje starosti.« Pred desetletjem je ta izjava nekoga gerontologa izzvenela kot pesem prihodnosti. Danes pa je to prerokovanje postalo stvarno.

Gerontologija — nauk o starostnih pojavih — in geriatrija — medicinsko obravnavanje starostnih pojavov in obolenj, sta dosegli v zadnjem času izredne uspehe. Razložene so že mnoge skrivnosti staranja. Kljub temu do sedaj uspehi znatnosti niso mogli biti izpolnjeni, ker je bil neposredni vzrok staranja še vedno neznan. Razen tega ni bilo staranje s poskusi dokazano in raziskano, pa je bilo tako nemogoče vplivati na ta pojav. Niso vedeli za bitja, na katerih bi lahko preizkusili postopek staranja in ocenili vpliv zdravil in drugih okoliščin.

USPEHI KANADSKEGA ZDRAVNIKA

Te prepreke so sedaj odpadle. Znanemu kanadskemu gerontologu profesorju Sellyju se je posrečilo zelo tvegan poskus z živalmi.

Kanadski profesor je pred časom zaslovel po svojih stališčih, ki so dobro znana. Utrdil je telo do izčrpanosti in na ta način izžval motnje v krvnem obtoku. Tokrat je bilo izhodišče njegovega poskusa v domnevi, da so nekateri činitelji staranja v tesni zvezi s poopnjenjem nekaterih organov v človeškem telesu. Gube na koži, poopnitev žil, okostenitev posameznih sklepov, ki v skrajnem primeru pripeljejo do staranja, prištevajo med osnovne posledice staranja. Seštevek vseh teh vzrokov pomeni staranje.

Ta postopek imenuje kanadski profesor »poopnjenje«. Pod tem razume lastnost telesa, da zaradi različnih okoliščin sprejme določeno ko-

Kanadskemu zdravniku je uspelo, da postara živali in jih zopet pomladi - Ali bo človek večno mlad? - Sanje o večni mladosti niso utopljene

ličino apna, ga »vskladišči« na mestih v posameznih organih in sprejeto usedlino tam zadrži.

Pri tem nastaja vprašanje: kaj prisiljuje organe, da sprejmejo to usedlino apnenca v svojih organih. Ali je mogoče postopek poopnjenja

umetno povzročiti in tako priti do stvarnih vzrokov staranja.

Da bi rešil ta zagonetni problem je profesor Selly uporno delal več let. Več let so trajala različna opazovanja živali iste pasme, iste starosti in iste teže.

UMETNO STARANJE

Poskuse je Kanadčan delal na ta način, da je v želodce živali, pustil večjo količino vitamina D in hormonov sekundarne zadržane žleze. Obe snovi vplivata na postopek okostenitve. S tem je dosegel določeno

no občutljivost pri živali, spremenil način odziva posameznih organov.

Ce bi v tem stanju vbrizga pod kožo neka izživalna snov, neki železni pripravek, potem je potrebna samo zelo majhna količina raztopine, da bi se v organizmu povzročilo močno poopnjenje. To poopnjenje je bilo tako močno, da so nastali lističi apna v velikosti nohtov. Če se je količina železnega pripravka še stopnjevala, je razlikovanje prišlo pri poskusni živali do vseh vidnih znakov staranja. Tako so za zelo kratko razdobje ostarele živali, ki so v sebi imele še mlado kri.

Profesor pa je prišel tudi do nasprotnih rezultatov. Če namreč železnega pripravka ne vbrizgamo pod kožo, ampak naravnost v kri do staranja ne pride. Železo ee je razlilo po vsem telesu in povzročilo samo neznatne količine apna, ki se jih je organizem z lahkoto znebil. Živali so ostale mlade in gibljive in niso bile ogrožene s staranjem.

Kanadski profesor je prepričan, da je znanosti sedaj spelo rešiti fenomen staranja. Možnost preprečevanja staranja pri živalih je uspešna. Zakaj bi bil potem človek starna?

Človeštvo je s tem doživelo revolucijo, o kateri je vedno sanjalo: ljudem ee obeta večna mladost.

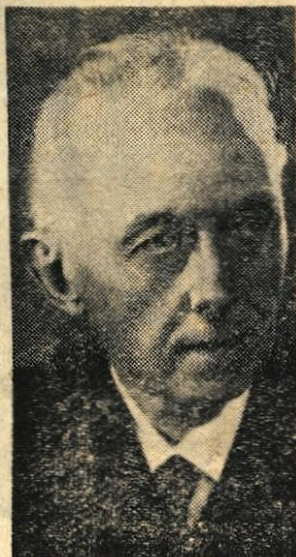
9 NOVA ZAHODNONEMSKA PREKOOCÉANSKA LADJA

Zahodnonemška ladijska družba v Hamburgu je naročila izgradnjo velike prekoocéanske ladje, ki bo skrbelo za prevoz potnikov med Severno Ameriko in Evropo. To je prva prekoocéanska potniška ladja, ki je gradije po vojni v Zahodni Nemčiji. Nova ladja bo prvič preplula Atlantik v letu 1964. Edina prekoocéanska ladja nemškega ladjevja je sedaj največja škroga ladja.

SKLADNA ARHITEKTURA IZ BETONA IN STEKLA NA RIMSKEM TRGU. PALAČA RINASCENTE, KI STA JI NAČRT NAPRAVILA ALBINI IN HELG, SPADA V VRSTO REPREZENTATIVNIH STAVB V SODOBNI ITALIJANSKI ARHITEKTURI.

»Na dopustu«

TOLE SLIKO JE FINŽGAR PODARIL NEČAKINJI JULKI LETA 1957 IN PRIPOMNIL: »NA, DA BOŠ VIDELA, KAKO LEPEGA STRICA IMAS!«

»Kam bova pa letos šla, Ana? Ali so že prišli iz rovt? Kako je z našo kočjo?« — Opolnoči med 1. in 2. junijem je bil glas 92-letnega pisatelja še prav posebno tih in slaboten. Njegove roke so srkale zadnjo moč iz izčrpanega telesa in krčevito stiskale roko sestrični, nečakinji in drugim, ki so že drugo noč zaskrbljeno bedeli ob njegovi postelji. Pisatelj Fran Saleški Finžgar se je poslavljaval. Še zadnjič je vpraševal po tistem delčku zemlje in tistih njenih ljudeh, na katere je mislil vse svoje življenje in jim z neuničljivo pripovedno močjo postavljaj spomenik za spomenikom.

Veliki pisatelj je umrl. Njegova zapuščina, v kateri je razdal samega sebe, ni umrljiva in zato bo še vnaprej — vedno prisoten. Njegov portret je neizčrpen in ni mogoče prodreti v sleherno njegovo potezo. Drobeci, ki jih mislim nanizati, morda niti ne sodijo na to platno, saj so napisani s skromnim

FRAN SALEŠKI FINŽGAR (PRVI NA LEVI) Z BRATRANCI IN SESTRICNAMI TER NJIHOVIMI DRUŽINAMI V BLIŽINI »MURKE«. NEKAJ LET PRED ZADNJO VOJNO. MED VOJNO JE BILA »MURKA« POZGANA. IZGUBO KOČE POD STOLOM PISATELJ NI MOGEL POZABITI, VENDAR JE NI OBNAVLJAL. PO VOJNI JE POGOSTO ZAHAJAL V GOZD MARTULJK.

namenom: predstaviti del tistega, kar spominja nanj v njegovem rojstnem kraju in v Vrbi. Ta mu je bila izmed vseh gorenjskih vasic najljubša. Tam sta mi vedeli o Finžgarju veliko povedati njegova sestrična Ivanka in nečakinja Julka.

»TU BI RAD OSTAL«

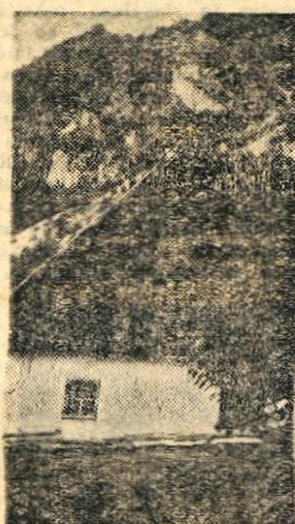
Ja, pa peč še tudi stoji; revica, kako je že stara«, se je razveselil pisatelj, ko je julija 1957 zadnjič prišel pogledat hišico, v kateri se je rodil. V njej je živel le nekaj let, ker so pozneje njegovi starši kupili drugo domačijo. Dolgo si jo je ogledoval. Trikrat se je poslovil od gospodinje in se namenil po bregu navzdol, pa se spet vrnil, kot da sene bo mogel ločiti od prijaznega prostorčka na vzpetinici ob vznožju Stola. »Najrajši bi kar tu ostal«, je otožno priznal.

Za ohranitev Finžgarjeve hiše do sedaj še ni bilo nič storjenega. Prav preseneča pa pozornost, ki jo pisateljevemu spominu poklanja sedanjí lastnik Jože Knafelj: zato, ker ima tako kot mi vsi rad pisatelja, in zato, ker slučajno živi v hiši, ki je bila pred osmimi desetletji Finžgarjeva. Pred petimi leti je sam kupil knjigo, v katero se vpisujejo obiskovavci. Zbral je članke o pisatelju in jih lepo uredil v posebnih okvirih. Obiskovavci si lahko ogledajo manjšo zbirko Finžgarjevih del. Hišico je moral nekoliko popraviti, vendar je ohranil zamenjane dele, da bi jih bilo mogoče vrniti, če bi bilo potrebno in še mnogo drugega. Zelo popisana knjiga obiskovavcev dokazuje, da so obiski zelo pogosti. Ko sem ga vprašala, če jim ni odveč, da stalno prihajajo v stanovanje, je odvrnil: »O, nič hudega ni. Le večina misli, da je tu že muzej, pa kar brez vprašanja vstopajo v hišo. Zgodi se tudi, da pridejo že s prvim jutranjim

vlakom, pred šesto uro zjutraj, in moram še otroke spoditi iz postelje, za kar mi je vedno hudo.«

»VRBA, VRBA...«

Ko je nečakinja Julka pred nekaj meseci obiskala pisatelja v Ljubljani, se ni več spomnil njegovega imena. Vendar jo je prepoznal in je venomer ponavljal: »Vrba, Vrba...« Pri Julki je namreč vedno stanoval, kadar je prihajal na dopust v Vrbo. Zelo rad je

HISIČA V DOSLOVCAH IMA NAD VRATI DVE HISIŠTEVILKI: 15 IN 9. PRVA JE NOVA ŠTEVILKA, DRUGA PA STARA, KI JO GOSPODAR NI ODSTRANIL, KER JE PISATELJ DOMACIJO V DOSLOVCAH ST. 9 V SVOJIH DELIH VECKRAT OMEJAL.

imel to vasio. Vedno znova je zatrjeval, kako ljub mu je ta kraj. V veliko zadovoljstvo mu je bilo, če mu je uspelo uresničiti zamisel o preureditvi Prešernove rojstne hiše v muzej.

V Vrbi je bil zadnjič pred štirimi leti. Često je slonel pri oknu in strmel na Triglav ali na Stol, največji del dneva pa je prebil na dvorišču in opazoval kokoši. »Kakšen čudovit mir je tu«, je rad dejal. Ko so ga vabili na Bled in v Begunje, ki ju po vojni še ni videl, jih je zavračal: »Vj kar sami imejte svoj Bled in svoje Begunje. V spominu u hočem čhraniti tako, kakršna sta bila včasih. Begunje je Nemec umazal...«

O vtisih z zadnjega obiska v Vrbi je Finžgar napisal novelo »Na dopustu«, kjer je le nekoliko spremenjeno predstavil okolico in ljudi, ki so ga v desetih dneh njegovega dopusta obkrožali. Sicer pa Ivanka Mulejeva in Julka Zemlja menita, da Finžgar junake za svoja dela ni iskal med svojimi sorodniki, razen seveda v nekaterih prvih povestih, v katerih se živo spominja svojih staršev.

VESELI STRIC

Takrat, pred štirimi leti, je prišel Finžgar na dan s težko uresničljivim predlogom: »Veš kaj, Julka, da ne bo zamere, bi obiskal sorodnike. Če lahko tako urediš, da bova v dveh urah opravila, prav, če ne pa ne grem nikamor.« Pa sta v dobrih dveh urah res opravila 24 obiskov pri sorodnikih v okoliških vaseh; seveda — dolgi pa niso bili.

Iz tega pa nikakor ne smemo zaključiti, da Finžgarju ne bi bilo kdo ve kako za sorodnike. Nasprotno, izredno rad jih je imel. Za vsakega posebej se je zanimal, ga vpraševal po delu, počutju, težavah... Pred zadnjo vojno jih je vsako leto 28. maja povabil skupaj s svojimi prijatelji h koči »Murki« pod Stolum. »Poskrbel je za sodeček vina, ženske smo pa kakšne priboljške pripravile in potem je bilo veselo kot

FRANCI IN JOŽKO KNAFELJ TER NJUNA SESTRICA JOZICA SO PRVI OTROCI ROJENI V TEJ HISIČI PO PISATELJEVEM ROJSTVU LETA 1871. ZATO STA SE ZAKONCA KNAFELJ TUDI ODLOČILA, DA NAJ PRVI FANT DOBI IME FRANCI.

na nobeni svatbi ne. Vsi smo znali prepevati«, se spominja Ivana Mulejeva. »Stric je bil vedno dobre volje in le malokatero je rekel, da ni bila za smeh.«

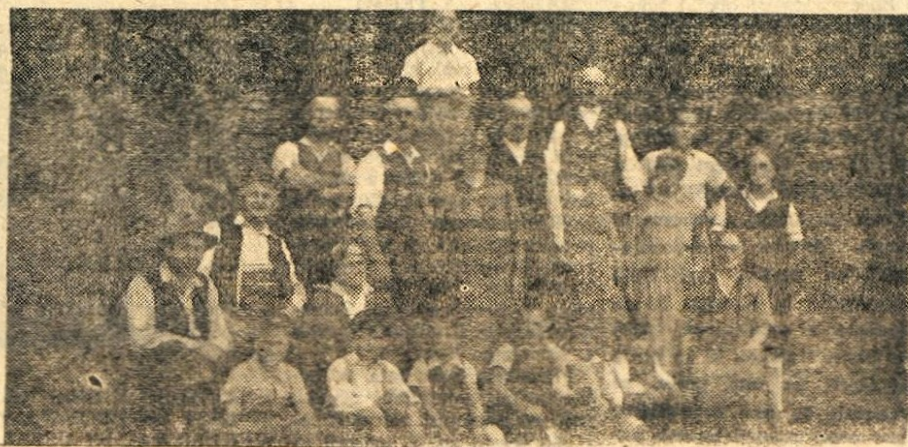
Pred osmimi leti so bili skupaj v Martuljku, pred sedmimi pa v Ljubljani.

Zelo vesel je bil, če ga je kdo izmed bratrancev ali sestričen ali njihovih otrok obiskal v Ljubljani. Sestrična Julka pripoveduje, kako ga je zadnjič obiskala januarja letos: »Zelo se me je razveselil. O vseh me je povpraševal. Razgovor ga je utrudil, zato se je opravičil in odšel počivati. A ni preteklo četrte ure in že se je vrnil. Dolgo sva se poslavljala. Zadnjič...«

PA VENDAR IME NE BO POZABLJENO

Pisatelj si je zelo želel, da bi rod Finžgarjev še živel v dolini pod Stolum. Ta želja je ostala neizpolnjena. Njegov edini brat ni imel sina. V družini pisateljevega strica po očetu se je rodilo kar 12 otrok: 7 deklec in 5 dečkov. En deček je umrl še kot otrok, 2 je pobrala prva svetovna vojna, ostala dva sta imela hčerki. Rod Finžgarjev bo kljub pisateljevi vroči želji izumrl. Toda ime in delo enega izmed njegovih zadnjih predstavnikov bo živelo, a ne samo v dolini pod Stolum...

METKA SOSIČ

Skozi športni drobnogled

Ko je pred 15 leti v Kranju začel izhajati Gorenjski glas, šport v tem delu Slovenije še ni bil toliko razvit, kot je danes, ko imamo od Planice do izliva Sore v Savo dosti raznih vrhunskih športnikov in prekaljenih tekmovalcev. Kljub temu tedaj ljudje niso sedeli na zapečku: pripeli so si smuči, obuli nogometne čevlje in prišli za loparje... Reporterjem novepečenega glasila zato ni preostalo nič drugega, kakor da so jih obiskali pri njihovi dejavnosti — in tako so nastala prva športna poročila.

Po tolikih letih je to že več ali manj zgodovina, zato je prav zanimivo prelistati prve letnike časopisa; to tem bolj, ker na osnovi tedanjih poročil lahko primerjamo sedanje stanje in ocenimo razvoj telesnovzgojne dejavnosti na Gorenjskem. Naša ugotovitev naj bo: mnogo smo napredovali, v nekaterih panogah pa so nas drugi kljub vsemu prehiteli... Poti med te najboljše za zdaj še ni videti, pa se vseeno potolažimo, da bo uvod v pregled, kot ga pišem v jubilejnem letu Glasa, ob prihodnji visoki obletnici precej drugačen!

Tokrat ne bomo pisali o zavidljivih uspehih gorenjskih športnikov v jugoslovanskem in mednarodnem meri-

»Po lepih uspehih v lanskoletnem jesenskem tekmovanju, ko si je SFD Udarnik zaslužen priporil vstop v I. slovensko ligo in je kot najboljši disciplinirano moštvo prejel nagrado 10.000 dinarjev od FZS, je v letošnjem tekmovanju...«

Naj bo to dovolj, zakaj naslednja beseda je — odpovedal; tu pa ne mislim pogrevati njihovih tedanjih problemov glede kvalitete, zlasti še, ker zapiski povedo, da so jih prej ko v enem letu rešili...

VISOK PORAZ

Rokomet je sedaj med najbolj priljubljenimi športnimi panogami na Gorenjskem, saj ima vsak

ALI SEDAJ NE BI ŠLO TAKO?

Zelo zanimivo (zgodno pametno) so leta 1950 v Kranju rešili problem kvalitete svojega nogometnega moštva. Gorenjski glas z dne 19. januarja 1950 piše o tem pod naslovom Zastoj športa v Kranju. V članku pisec predvsem polemizira, kaj so Kranjčani v športu že dosegli in kaj bi lahko še.

»Nogomet je zajet v treh športnih društvih: NSK »Korotan«, SSK »Železničar« in FD Stražšče. SK Železničarju, ki je nedavno ustanovljen, so pristopili tudi feniška, namiznoteniška, rokometna in plavalna sekcija SFD »Udarnika«, ki se je razšel in so njegovo ime prevzeli smučarji in ustanovili samostojno društvo, ki prav uspešno deluje. Glavni naš predstavnik v I. slovenski republikanski (!) ligi SK »Korotan« je menda končno dobil po vsestranskem prizadevanju množično pomoč in ima znatno boljše izgleda pred nastopajočo sezono za

s 4:3, v Trbovljah pa so tekmo izgubili z 1:3. Reporter, ki si je zadnje srečanje ogledal, je v Gorenjskem glasu zapisal:

»... Se nekaj besed o publiki in o sodniku. Odločujoča tekma v Trbovljah je bila odigrana pred približno 2.000 gledalci, ki pa so dali sebi kaj porazno sliko. Naj povemo samo to: ko so prišli Korotanovi igralci na teren, jih je pričakal oglušujoč žvižg, ropot z nešteti raglami in piskanje tromb in regov. Tako so odgovorili na pozdrav gostov in s tem spremljali vsako njihovo akcijo. Nekemu vnetemu bodrilcu Korotana pa so celo z nožem izkazali obraz. Pod silnim dojmom pritiska domače publike, ki mu je pretila, je bil v prvem polčasu tudi dirigirani glavni sodnik Kos iz Ljubljane, ki je dal neverjetne odloke: očitne prestopke domačih je pripisoval gostom in jih s tem občutno oškodoval. Le visoki morali in poštenost Korotanovih igralcev gre priznanje, da niso klonili tam, kjer bi vsak pod takšnimi pogoji...«

PREPIR OKROG RINGA

Že v Gorenjskem glasu z dne 19. januarja 1950 se je izkazalo, da bi nekdo v Kranju rad gledal boksarska srečanja; piše namreč:

»... Toda pri vsem tem pa pogrešamo še več športnih panog, ki so že imele nekdanj prav čedno rast v našem mestu o čigar obstoju pa se zdaj nič ne čuje (o teh panogah — op. J. Z.). Izgleda, da se z lahko in težko atletiko morda danes bavijo le v TD? In vendar boksanje in rokoborba pripada v delavnost športnih društev, zakaj te sekcije ob pravilnem razumevanju in gmojni podpori ne bi oživele n. pr. v SK »Korotan«.

Se ne dve leti kasneje je že prišlo do boksarskega boja, vendar je žal končal s preprirom, tako da zaželenega cilja spet ni bilo. Gorenjski

TO JE — KOT PRAVIJO — NAJMLAJŠA ŠPORTNA PANOGA NA GORENJSKEM; KAKO PA BO PRODRLA, BOM SE POROČALI. NAJVEČ UMETNOSTNIH DRSAVCEV JE SEVENA NA JESENICAH, KJER IMAJO ZA NAPREDOVANJE TUDI NAJVEČJE MOŽNOSTI.

glas 1. januarja 1952. leta piše:

»Garnizon Kranj je na dan JLA organiziral boksarski dvoboj med svojimi boksarji in nekakšnim boksarskim klubom iz Kranja. S tem so hoteli po nekaj letih v Kranju spet oživiti boksarski šport in ga dvigniti na primerno višino. Vendar se je dvoboj končal tako, kot podobne prireditve pred leti — s preprirom.

Prve runde med borilci so potekale v miru in v športnem ozračju; vendar se je idila kmalu končala. Sodniški zbor je z odločitvami, ki so bile vse prej kot pravilne, bodisi za garnizon ali za civile, dvignil med publiko vihar protestov. Protesti so se stopnjevali, ko so sodniki

(Nadaljevanje na 7. strani)

ZE NEKAJKRAT ZAPORED JE MOSTVO JESENISKIH HOKEJISTOV OSVOJILO NASLOV DRŽAVNEGA PRVAKA. NA SLIKI JE PRIZOR Z JESENISKEGA LEDU.

lu, ki jih ni bilo malo in so vselej nekakšni kronani zaključki trdega in dolgotrajnega dela ter športnih vadb, pač pa o nečem drugem. Omenili bomo nekatere zanimive dogodke s športnih terenov v času, ko je naš jubilar Gorenjecem prva leta nudil branje.

TU NI POMOTE

Že od nekdanj so splošno veljavne trditve, da so kranjski športniki disciplinirani — tako v vlogi tekmovalcev kot tudi gledavcev. O izgrelih športnikov ali navijačev v Kranju (domačih) kronika ne bo pisala; zanesljivo pa ne o tistih, ki so se zgodili pred letom 1962, ker jih enostavno ni bilo.

Nekakšno potrdilo, da so moje trditve resnične, je članek, ki ga je v rubriki »FIZIKULTURA« prinesel Gorenjski glas 1. oktobra 1946:

večji kraj svoje rokometno igrišče in predstavnika v gorenjski ligi, medtem ko se dve moštvu in ena ženska ekipa borijo za točke v republiški ligi.

Začetek pa ni obetal takega razmaha; kaj bi, ko pa so Kranjčani s prvimi nasprotniki visoko izgubili. Gorenjski glas beleži v svoji številki 22. septembra 1949. leta: »V nedeljo 18. t. m. sta se srečali na krajskem igrišču v prijateljski tekmi SK »Kladivar« iz Celja, rokometni prvak države in novoustanovljeno moštvo pri SFD »Udarnik« iz Kranja, ki je končalo z rezultatom 29:2 za goste. Domači, ki so prvič nastopili na tem polju, so pokazali še kar zadovoljivo igro proti renomiranemu nasprotniku, kar se jim lahko šteje v uspeh.«

uspešen nastop kot v lanskem tekmovanju. In tako je tudi prav, saj je SK »Korotan« edini ligaš iz Gorenjske, ki nastopa v slovenski ligi.

RAGLJE NA TEKMI

Odkar so v maju 1949. leta v Kranju ustanovili nogometni klub Korotan, je bilo vprašanje dobrega nogometa za lep čas rešeno. Že v prvi tekmi so Kranjčani premagali Odred s 4:2, nato pa so se njihove zmage kar vstile: nad 11. oktobrom iz Kumanovega (makedonski prvak), Radničkim iz Smedereva, Gregorčičem z Jesenic, Tekstilcem iz Varaždina (član I. hrvatske lige), Železničarjem iz Ljubljane (prvak I. slovenske lige) itd.

Februarja 1951. leta so prvič postali republiški prvaki, zato so nastopili v kvalifikacijski tekmi za II. zvezno ligo s trboveljskim Rudarjem. Doma so rudarje premagali

ENAJSTORICA KRANJSKEGA KOROTANA SE JE PRED 11 LETI POTEGOVALA ZA VSTOP V II. ZVEZNO LIGO, Vendar žal ni uspela. Morda bi imel Kranj danes svojega predstavnika v I. zvezni ligi, če bi se tedaj zasukalo drugace, kdo ve...

Sedma sila „brije norce“ s svincem

SMEH MED RACAMI

žepne svetilke. Na vaščane so napravili videz, kot da prihajajo zaradi vodovoda. Nekj vaščan je dejal:

Fantje, dobro nam po-
rihtajte kanalizacijo.

Novinarskih „rac“ ne prištejemo k perutnini. Mark Twain je dejal: „lovek, ki dve leti sedi v uredniškem naslonjaču, je sposoben za upravnika cirkusa“

Ne vem kako so se ljudje pred petnajstimi leti smejali in čemu so se smejali. Najbrž je bil smeh takrat pre-
računan na obroke in so se novinarji smejali na točnice. Prvi uredniki so bili vojaki, pa so se smejali po ševkov-
ska. 15 let pozneje se ured-
nikom smejimo v brke, če si
jih ne obrijejo. Vedno so

uredniki tisti, ki uredništvu
vsiljujejo smeh. Smeh ured-
nikov pa je različen. In ker
se uredniki menjajo kot letni
časi, se uredništva nepresta-
no učijo smejati. Pravijo, da
se najmanj smejijo pri ured-
ništvih humorističnih časo-
pisov.

Lestvica naših urednikov
ni majhna. Ne bomo jih pri-
merjali po njihovih smešnih
potezah, čeprav vem, da so
med njimi taki, ki nabirajo
gobe. In če smo v listu pisali
o gobah, je bila številka
dobra. Drugi so zopet z vne-

mo streljali iz hladnih in
vročih orožij, pa niso prej
odnehali, dokler se niso med
seboj postreljali. Kroglja ni
nikogar tako zadela, da bi
padel s položaja. Res pa je
med uredniki še vedno raz-
lika. Približno taka kot med
dobrim štrpaci in kolesom
in osebnim avtomobilom.

Še vedno pri nas radi pra-
vimo: kakršen česar, takina
voja. Vojska so v tem pri-
meru novinarji. Novinarji se
vedno z nekom vojskujejo.
Če ni drugega sovražnika, pa
kar sami med seboj. Največ
vojv vodijo bodičarji. Bodi-
čarji so običajno vitezi in
ovni. Najbolj nemirno spa-
nje imajo novinarji, ki hodi-
jo na seje, ker se na sejah
med delovnim časom naspijo.
Ker vodijo novinarji veliko
vojv, jih pogosto kličejo na
orožne vaje.

Ta uvodna razlaga je bila
potrebna, da bi razumeli
smeh uredništva. Morda so
anekdote sedme sile podob-
ne suhim smokvam, a jih
bomo zaradi te podobnosti
skušali spraviti v zbirko.

TISKARSKI SKRAT

Sedma veljala se v svojem
zaledju boril z najbolj za-
hrbitnim sovražnikom, ki mu
pravimo tiskarski skrat. Bor-
ba proti temu sovražniku je

marsikdaj neučinkovita. Ne-
kega ponedeljka je časopis
»izšel« z zelo čudnim ogla-
som. Nedeljsko uredništvo je
prejelo dva oglasa, ki ju je

naročil Zdravstveni dom v
Kranju. Prvi oglas je imel
naslednje besedilo: »Zdrav-
stveni dom Kranj proda od-
višna osnovna sredstva, mize,
stole ipd.« Drugi oglas pa je
imel takšno vsebino: »Zdrav-
stveni dom Kranj išče sobe
za medicinske sestre, babice
ipd. Sobe po možnosti zaže-
lene v Strazlišču.« V prvi
oglas se je vrinila napaka, ki
jo je tiskar hotel popraviti,
v naglici pa je zamenjal vr-
stice in tako smo v pone-
deljkovi številki brali takšen
oglas: »Zdravstveni dom v
Kranju proda odvišna osnov-
na sredstva, medicinske se-
stre, babice ipd. Sobe po
možnosti zaželeno v Stra-
zlišču.«

KRAJA SREDI NOČI

V času Gorenjskega sejma
so novinarji uradno in pol-
uradno zaposleni podnevi in
ponoči. Skupina na sejm se
je domenila, da bo kolegu iz
varnostnih razlogov skril av-
tomobil na bližnje dvorišče.
Hotela ga je na ta način za-
ščititi pred sodnikom za pre-
krške. Tako varnostni ukrep
je imel precej drugačne po-
sledice. Prizadevi novinar, ki
je po sejmskem hišnem redu
končal zabavo, je kmalu ugo-
tovil, da mu manjka vozilo.
Odšel je domov in spravlil vso
družino na noge. Uro pozneje

je bila na nogah tudi Ljud-
ska milica, ki je vozilo našla
ob jutranjih urah na skritem
dvorišču. Varnostni ukrep je
uspel.

JED PO NAROČILU

Nekateri ljudje imajo a-
vado, da na slovesna kosila
vabijo tudi novinarje. Tako
je bila večja skupina novi-
narjev poklicana na slovesno
kosilo v hotel, kjer so si
gostje naročali jedi po prosti
izbiri. Vsak je naročil tisto,
kar ima najrajši. Med vse-
splošnim naročanjem se sliši
tudi naročilo:

— Prinesite mi možgane!

Nekdo iz družbe je pri-
stavil.

— Naročil je tisto, kar nima.
Mož, ki je naročil možga-
ne, je bil namreč urednik.

VISOKI GOST

Novinarji, ki potujejo z
mercedesi, so redki. V neki
vasi na Gorenjskem je bila
večja prireditel, na katero
so povabili tudi visoke goste.
Novinar je imel to srečo, da
je prisedel v avtomobil in se
na prireditveni kraj pripe-
ljal z visokim gostom. Zelo
pa je bil presenečen, ko so
mu ob prihodu napravili
majhen nagovor in poklonili
cvetje. Pravi visoki gost je
bil v senci novinarja. Sele ko
je po dolgotrajni razlagi po-
jasnil v čem je stvar, so ga
pustili pri miru.

RAZISKOVAVCI PODZEMLJA

Skupina novinarjev se je
pred leti odpravila, da bi
raziskala gorenjski podzem-
ski svet. V skupini sta bila
dva novinarja in fotorepor-
ter. Po spustu v eno izmed
podzemskih jam se je skupi-
na napotila skozi vas, kjer
so vaščani gradili vodovod.
Vaščani so jih z odprtimi ro-
kami sprejeli. Bili so še blat-
ni od ilovice in nosili so

PRVOAPRILSKA SALA

Telefonski poziv. Neznane-
c je sporočil, da na Zlatem
polju ležita dva mrliča v
krvi. Premislek ni bil dolg.
Fotoreporter je vzel aparat in
z mopedom odhitel (v delov-
nem plašču) proti kraju ne-
sreče. Vse ulice je pretaknil
in povsod spraševal. Toda
ljudem se ni sanjalo o umo-
ru. Sele ko se je pripeljal do
Naklega, se je spomnil, da
bi utegnil biti prvi april.

OGROZENI BODIČAR

V uredništvo je prišel jezen
človek, ki je v rokah nosil
železno orodje.

— S tem ga bom, če mi
pride v roke.

Spraševal je za bodičarja
in venomer pretil.

— Iščem ga po vsem mestu
in našel ga bom. Ko ga naj-
dem, mi živ ne bo uše iz
rok.

Človek, ki je pretil, ni ve-
del, da se pogovarja z bodi-
čarjem. Ta ga je po krajšem
razgovoru napotil v mesto,
da najde tistega, ki ga išče.

Bodičar je človek, ki ima
življenje na niti. V enem me-

secu se je na sodišču zago-
varjal trikrat in do sedaj
tožbe še ni izgubil.
Bodičar je pri DOZ zavarov-
van na najvišjo možno vso-
to. Zavarovalnino plačuje
uredništvo.

ZDRAVKO TOMAZEL

Skozi športni drobnogled

(Nadaljevanje s 6. strani)
pričeli neutemeljeno pripiso-
vati zmage garnizonu. Ven-
dar se tudi nekaj domačih
boksarjev ni obnašalo pre-
več športno. Eden med nji-
mi je miril publiko: »Lahko
je govoriti, teže se je bori-
ti!« Ko bi moral v ring, pa
se je potuhnil. To vsekakor
ne meče preveč lepe luči na
kranjske boksarje...«

BESEDO ZA KONEC

To je samo nekaj teh naj-
značilnejših odlomkov
iz vsake leto bogatejšje-
ga športnega življenja Go-
renjcev. Se bi lahko pisali o
tem, kako so se Janezu Pol-
di pred smučarskimi skoki

tresla kolena, o dnevu ko je
bilo kar 26 tržiških smučar-
jev na 8 različnih tekmah
doma in v tujini, o odličnih
igrah jeseniških hokeji-
stov...toda vsega bi bilo
za zajetno knjigo, ne le za
to časopisno stran. Morda mi
bo kdo očital, da sem zapi-
sal le doživljaje kranjskih
športnikov pred 13, 14 leti
... Do tega je prišlo pred-
vsem zato, ker je tedanji list
pisal le bolj »kranjske zade-
ve«. Kar nič hude kriviti! Ne-
katerim zaslužnim športnim
delavcem je že bilo — drugim
pa še bo zadoščeno s podob-
nimi spomini, ki jih bomo v
glasu še naprej objavljali.

JOZE ZONTAR

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 22, 23, in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7, 9, 12, 13, 15, 17, 22, 23, in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 16. junija

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Melodije za razvedrilo
8.55 Za solarje
9.25 Iz opere Mignon
10.15 Za veselo sobotno dopoldne
11.00 Pihalni orkester LM
11.15 Seznanite se s Parkerjevimi
11.30 Od melodije do melodije
12.05 Pozdrav iz Vojvodine
12.15 Kmetijski nasveti — Franca Novak:
Terasanje vinogradov
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Stirijski slovenski samospevi
13.42 Dve violinski skladbi
13.52 Trije klavirski preludiji
14.00 Radi bi vas zabavali
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Napotki za turiste
15.25 Pet pevcev pet popevk
15.40 Mešani zbor železničarskega prosvetnega društva iz Celja
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Sovjetska zabavna glasba
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Plesna suita
18.45 Naši popotniki na tujem
19.05 Ob zvokih zabavne glasbe
20.00 Z domačimi melodijami v sobotni večer
20.20 Radijska komedija
21.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Zelim vam prijetno zabavo

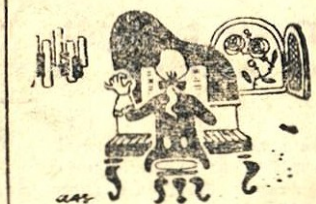
NEDELJA — 17. junija

6.00 S sprejemnikom na dopust
6.30 Napotki za turiste
8.00 Mladinska radijska igra
8.40 Iz albuma skladb za otroke
8.55 Glasbena medigra
9.05 Za zabavno glasbo v novi teden
9.44 Pet slovenskih pesmi
10.00 Se pomnite, tovariši...
10.30 Operna matineja
11.30 Nedeljska reportaža
11.50 Z zabavno glasbo želimo dober tek
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
13.30 Za našo vas
14.00 Pihalni orkester LM
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.15 Glasbeno srečanje z velikimi zabavnimi orkestri
15.40 Chopin in pianisti
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
17.05 Sportno popoldne
19.05 Melodije in ritmi

20.00 Vaša pesem vaša melodija
21.00 Za osemdesetletnico Igorja Stravinskega
22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana
23.05 S plesno glasbo v novi teden

PONEDELJEK — 18. junija

8.05 Pojo priljubljeni pevci zabavne glasbe
8.30 Tri uverture k manj znanim operam
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Vedra matineja
9.40 Majhen koncert violinista Igorja Ozima

10.15 Od tod in ondod
11.00 Obisk pri skladatelju Krešimiru Baranoviču
11.30 Pol ure pred dvanajsto
12.05 Trio Edija Goršiča
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Rihar:
Povzročitelji gozdnega medenja
12.25 Kratki prizori osnovani na štirih notah
13.30 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
15.20 Po tipkah in strunah
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Arijia skozi stoletja
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Plesna suita
18.45 Naši popotniki na tujem
19.05 Ob zvokih zabavne glasbe
20.00 Z domačimi melodijami v sobotni večer
20.20 Radijska komedija
21.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Zelim vam prijetno zabavo

TOREK — 19. junija

8.05 Nekaj znanih slovenskih zborov
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Mozart in izvedbi pianista Jörga Demusa
9.45 Slovenske narodne in ponarodele
10.15 Od tod in ondod
11.00 Iz hrvatske solistične glasbe
11.20 Dovolite — ime mi je Cox — 1. epizoda
11.53 Veseli intermezzo

12.05 Kvintet bratov Avenikov
12.25 Kmetijski nasveti — Ing. Lado Linzner:
Izkoristimo polerne dni z neposredno setvijo naknadnih posevkov
12.25 Iz oper francoskih skladateljev
13.30 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Nekaj operetnih napevov
15.30 V terek nasvidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 S Tater na Jadran
17.55 Intermezzo za klavir
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Plesna orkestra Gollasch in Greih
18.30 Poje Mariborski komorni zbor
18.45 S knjižnega trga
19.05 Dva monologa iz Koštane
20.00 Ruleta vedre glasbe
20.30 Radijska igra
21.30 Kaprice za klavir
21.41 V soju zvezd
22.15 Sopranistka Vanda Gerlovičeva
22.29 Sergej Rahmaninov v treh zasedbah
23.05 Ples ob radijskem sprejemniku
23.45 Romantičnim plesavcem za lahko noč

SREDA — 20. junija

8.05 Uvertura, rondo in suita
8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
9.25 Mali klub ljubiteljev popevk
9.45 Godalni kvartet št. 5
10.15 Od tod in ondod
11.00 Jernej išče pravico na sodišču — prizor iz opere
11.15 Človek in zdravje
11.25 Zabavni kaleidoskop
12.05 Vaški kvintet s pevci
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Ciril Jenko:
Pomen drevja in grmovja ob vodotokih
12.25 Med rapsodijami
13.30 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Ansambli iz Tajnega zakona
15.20 LKZ poje pesmi raznih narodov
15.40 Trije domači skladatelji
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Iz sovjetske zabavne glasbe
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Favn in njegova flavta
18.45 Ljudski parlament
19.05 Igrajo vam domači ansambli in orkestri
20.00 Iz doline v planine
21.30 Stiri sto let klavirske glasbe
22.15 Iz jugoslovanske simfonične glasbe

22.50 Literarni nohturno
23.05 Zadnji ples pred polnočjo

CETRTEK — 21. junija

8.05 Pismo in še dve skladbi Rista Savina
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Vesele počitnice
9.25 Priljubljeni dueti
10.15 Od tod in ondod
11.00 Iz Dvorakovih orkestralnih balad
11.35 Melodije raznih dežel
12.05 Ansambel Milana Stanteta s solisti
12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Miro Leskošek:
Stanje in perspektive potrošnje gnojil
12.25 Glasba z juga, starejša in novejša
13.30 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Naši pevci na tujih odrih
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušavcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Turistična oddaja
19.05 Violina in klavir
20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov
20.45 Nekaj lahke glasbe
21.00 Literarni večer
21.40 Concertino za godala
21.50 Portret v miniaturi
22.15 Zvočne slike iz raznih dežel
22.45 Trio Horwedel
23.05 Sonata za violino in klavir
23.38 Zaključni akordi

PETEK — 22. junija

8.05 Drugo dejanje opere Slovo od mladosti
8.35 Dvajset minut vedre glasbe
9.25 Skladatelj Gounod kot simfonik
10.15 Od tod in ondod
11.00 Dopoldne pri Mozartu
11.20 Dovolite, ime mi je Cox — 1. serija
11.55 Veseli zvoki
12.05 LKZ poje Lesičjakove pesmi v priredbi Luke Kramolca
12.15 Kmetijski nasveti dr. Nežka Snoj:
Pršičavost pri čebelah
12.25 Intermezzo
13.30 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Iz arhiva domačih in narodnih napevov in poskočnic
15.20 Dve domači partituri
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Solist tega tedna
17.45 Italijanske in ameriške popevke
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Verist Ruggiero Leoncavallo
18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Pojo vam jugoslovanski pevci zabavne glasbe
20.00 Preizkušnja harmonije in invencije
20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
20.30 Glasbena medigra

SREDA — 20. junija

19.00 Kotiček za staro glasbo
20.00 Carobna piščal

CETRTEK — 21. junija

19.00 V plesnem razpoloženju
20.00 Bard izpod Beskidov
20.55 Medigra z godali
21.00 Stiri krat petnajst

20.35 Spoznavajmo svet in domovino
21.35 Orkester Leutwiller in Alfred Scholz
22.15 Oddaja o morju in pomorščakih
23.05 Sodobni koncerti

Drugi program

SOBOTA — 16. junija

19.00 V soboto zvečer
20.00 Dirigent Maazel v Bukarešti
21.05 Glasbeni intermezzo
21.15 Jazz na koncertnem odru
22.15 Ples na valu 202 m

NEDELJA — 17. junija

12.00 Komorni koncert za opoldne
13.10 Iz velikih opernih gledališč
14.00 Veseli izlet v deželo ritmov
14.30 Baletna suita
15.15 Glasba za prijetno nedeljsko popoldne
19.00 Dva nova posnetka iz jugoslovanske komorne glasbe
20.00 III. dejanje opere La Gioconda
20.40 Mednarodna radijska in televizijska univerza
20.55 Godala v ritmu
21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
22.15 III. simfonija

PONEDELJEK — 18. junija

19.00 Koncert za klavir in orkester
20.00 Od melodije do melodije
20.35 Komorna soareja
21.45 Velika zabavna in plesna orkestra tega tedna

TOREK — 19. junija

19.00 Znani solisti v zabavni glasbi
20.00 Jugoslovanski skladatelji v zborih
20.30 Veliki posnetki stoletja
20.55 Sonata v A-duru
21.00 Arijia iz opere Hovanščina
21.25 Pesmi samotnega iskanja
21.40 Klavir v ritmu
21.45 Jazz ob 21.45

SREDA — 20. junija

19.00 Kotiček za staro glasbo
20.00 Carobna piščal

CETRTEK — 21. junija

19.00 V plesnem razpoloženju
20.00 Bard izpod Beskidov
20.55 Medigra z godali
21.00 Stiri krat petnajst

PETEK — 22. junija

19.00 Baletna suita št. 1.
20.00 Skladbe za harmoniko in kitaro
20.30 Izleti v deželo samospevov
21.05 Stare plošče
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domišljije
21.45 Jazz ob 21.45

Televizija

SOBOTA — 16. junija

RTV Zagreb
19.00 TV pošta
JRT
20.00 TV dnevnik
RTV Beograd
20.20 Propagandna oddaja RTV Ljubljana
20.35 Poštna kočija — serijski film RTV Beograd
20.35 Vremeplov Italija
21.05 Il signore belle 21 — glasbeni spektakel RTV Beograd
22.15 TV dnevnik II.

NEDELJA — 17. junija

RTV Beograd
10.00 Kmetijska oddaja RTV Ljubljana
10.30 Mladina in promet Sportno popoldne RTV Beograd
20.00 Sedem dni RTV Zagreb
20.45 Kratki propagandni film
20.55 Malva — sovjetski umetniški film

PONEDELJEK — 18. junija

RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.20 Tedenski sportni pregled RTV Zagreb
20.35 Ekran na ekranu RTV Beograd
21.45 Kratki filmi RTV Beograd
22.00 TV dnevnik II. Evrovizija
22.15 Tekmovanje za 3. in 4. mesto svetovnega nogometnega prvenstva v Čilu — filmski zapis

TOREK — 19. junija

Evrovizija
21.00 Finale svetovnega prvenstva v Čilu — filmski zapis do 22.40. ure

SREDA — 20. junija

RTV Ljubljana
18.00 Mali vrtljak
18.40 S kamerom po Afriki
19.05 S poti po Sovjetski zvezi: Gruzija
19.30 TV obzorik RTV Beograd
20.00 TV dnevnik

RTV Zagreb
20.20 Propagandna oddaja
20.30 Revija starih napevov RTV Beograd
21.30 Tekmovanje Loto

CETRTEK — 21. junija

RTV Beograd
20.00 TV dnevnik RTV Ljubljana
20.20 Iz kraja v kraj — zabavno glasbena oddaja
21.30 Koncert slovenskih solistov
22.00 Sprehod skozi čas — filmska reportaža

PETEK — 22. junija

RTV Beograd
20.00 TV dnevnik RTV Ljubljana
20.20 TV po svetu: Kuba RTV Ljubljana
20.35 Spoznavajmo svet in domovino

Kino

SOBOTA — 16. junija

»Center« — ital. barvni CS film RIMSKE ZGODBE ob 18. in 20. uri; premiera francoskega filma GREH MLADOSTI ob 22. uri
»Storžič« — francoski film PREHOD CEZ RHEINO ob 10, 17. in 19.30. uri; premiera italij. barv. CS filma NOČ VELIKEGA NAPADA ob 22. uri

Letni kino »Partizan« — premiera italij. filma PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 20.30. uri
»Svoboda« — ameriški film MESTO BREZ ZAKONA ob 20. uri

NEDELJA — 17. junija

»Center« — amer. film MESTO BREZ ZAKONA ob 14. uri; amer. barvni CS film DAN, KO SO DELILI OTROKE ob 16, 18. in 20. uri
»Storžič« — ital. film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 14. uri; franc. film PREHOD CEZ RHEINO ob 16, 18.15. in 20.30. uri
Letni kino »Partizan« — italijanski film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 20.30. uri
Kivavec-Cerbito — nemški film JAZZ LJUBEZEN IN PESTM ob 16. uri
»Nek« — amer. barvni film TOBY TAYLOR ob 17. uri

PONEDELJEK — 18. junija

»Center« — ital. film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 18. in 20. uri
»Storžič« — ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA ob 16, 18. in 20. uri
Letni kino »Partizan« — ital. film DOLGA NOČ 1943 ob 20.30. uri

TOREK — 19. junija

»Center« — ital. film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 18. in 20. uri
»Storžič« — ital. film PRIJATELJ GANGSTERJEV matineja ob 10. uri; ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA ob 16, 18. in 20. uri

Letni kino »Partizan« — ital. film DOLGA NOČ 1943 ob 20.30. uri

SREDA — 20. junija

»Center« — ital. film DOLGA NOČ 1943 ob 18. in 20. uri
»Storžič« — ital. film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 10. in 18. uri; ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA ob 16. in 20. uri
Letni kino »Partizan« — francoski film GREH MLADOSTI ob 20.30. uri
»Svoboda« — ital. film PRIJATELJ GANGSTERJEV ob 20. uri

CETRTEK — 21. junija

»Center« — ital. film DOLGA NOČ 1943 ob 18. in 20. uri
»Storžič« — ital. film DOLGA NOČ 1943 matineja ob 10. uri; ital. barvni CS film NOČ VELIKEGA NAPADA ob 16, 18. in 20. uri
Letni kino »Partizan« — francoski film GREH MLADOSTI ob 20.30. uri

Jesenice »RADIO«
16. in 18. junija ital. barvni CS film SIN RDEČEGA GUSARJA

19. junija ameriški barvni film NOČNI PREHOD
20. junija češki film VRNJENI V ŽIVLJENJE
21. do 22. junija jugosl. film KOŠČEK MODREGA NEBA
23. junija franc. barvni CS film MEČ UNICEVANJA

Jesenice »PLAVŽ«
16. do 17. junija šved. film POUK O LJUBEZNI
18. do 20. junija ital. barvni CS film SIN RDEČEGA GUSARJA
21. junija angl. film JAZ SEM KAMERA
22. junija češki film VRNJENI V ŽIVLJENJE

Ziravnica

16. junija sovj.-franc. film ESKADRILA NORMANDIJA NJEMEN
17. junija angl. film SMRT PREŽI
20. junija švedski film POUK O LJUBEZNI

Dovje
16. junija italij. film KROŠ-NJARJI
17. junija rusko franc. film ESKADRILA NORMANDIJA NJEMEN

21. junija italij. barvni CS film SIN RDEČEGA GUSARJA

Koroška Bela

16. junija angl. film SMRT PREŽI
17. junija češki film VRNJENI V ŽIVLJENJE
18. junija švedski film POUK O LJUBEZNI

Kropa

16. junija nemški film PR-FOKS ob 20. uri
17. junija ameriški film ČRNA ORHIDEJA ob 16. in 20. uri
21. junija amer. film LJUBEZEN OPOLDNE ob 20. uri

Ljubno

16. junija amer. barv. CS film PREPOVEDANI PLANET ob 20. uri
17. junija amer. barv. CS film PREPOVEDANI PLANET ob 16. uri

Skefja Loka »SORA«

16. junija ital. film ROCCO IN NJEGOVI BRATJE ob 18. in 20.30. uri
18. junija ital. film ROCCO IN NJEGOVI BRATJE ob 18. in 20.30. uri
19. junija dom. film IGRE NA SPLAVIH ob 20.30. uri
20. junija dom. film IGRE NA SPLAVIH ob 20.30. uri
21. junija ameriški film DVORSKI NOREC ob 18. in 20.30. uri
22. junija ameriški film DVORSKI NOREC ob 18. in 20.30. uri

Duplja
16. junija amer. barvni VV film DREVO SMRTI ob 20. uri
17. junija amer. barvni VV film DREVO SMRTI ob 15, 17. in 19. uri

20. junija angleški film V ZNAKU ZORCA ob 18. uri
21. junija angleški film V ZNAKU ZORCA ob 20. uri

Radovljica

16. junija angl. barvni VV film SAFIR ob 20. uri
17. junija angl. barvni VV film SAFIR ob 16, 18. in 20. uri
19. junija amer. zabav. film PAST ZA ZAJCE ob 20. uri
20. junija amer. zabavni film PAST ZA ZAJCE ob 18. in 20. uri
21. junija angl.-franc. film S.O.S. RADIO TAXI ob 20. uri
22. junija angl.-franc. film S.O.S. RADIO TAXI ob 18. uri
22. junija španski CS film PREBRISANEC IZ TORNE-SA ob 20. uri

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE v Kranju

Nedelja — 17. junija uprizorili ob 16. uri M. Nikolič: PRSTAN Z VRTNICO za IZVEN. Pri predstavi pojeta Majda Sepe in Stefan Kacin.
TOREK — 19. junija ob 16. uri M. Nikolič: PRSTAN Z VRTNICO za red ISKRO. Pri predstavi pojeta Marjana Deržaj in Peter Ambrož.

Športne prireditve

ATLETIKA

Kropa — V nedeljo ob 9. uri bo tu atletska tekmovalnica (C program) za Gorenjsko, hkrati pa bo to ekipno prvenstvo gorenjskih atletskih klubov.

Naklo — tudi v Naklem bo ob istem času atletska tekmovalnica enake vrste z udeležbo bližnjih atletskih klubov in sekcij.

ROKOMET

Tržič — V nedeljo ob 10. uri Tržič: Kovinar (republika liga — moški). Ob 8.30 Križe: Triglav (tekma za pokal maršala Tita).

Golnik — ob 9. uri Storžič: Institut TEC.

Duplje — ob 9. uri Duplje: Sava.

Kranj — ob 9. uri Mladost B: Radovljica (na igrišču Mladost), ob 8. uri Iskra: Tržič B (na igrišču Iskre). Vse te tekme so začetek tekmovanja za pokal maršala Tita.
Tržič — V nedeljo ob 11. uri Tržič: Mladost B (prvenstvena tekma gorenjske lige — ženske).

Turistični informator

TRŽIČ:

Pri pošti — Prostih je še 20 postelj.
V Podlublju pri Marji Ankeletovi je na razpolago še 10 prostih ležišč.

Radovljica

16. junija angl. barvni VV film SAFIR ob 20. uri
17. junija angl. barvni VV film SAFIR ob 16, 18. in 20. uri
19. junija amer. zabav. film PAST ZA ZAJCE ob 20. uri
20. junija amer. zabavni film PAST ZA ZAJCE ob 18. in 20. uri
21. junija angl.-franc. film S.O.S. RADIO TAXI ob 20. uri
22. junija angl.-franc. film S.O.S. RADIO TAXI ob 18. uri
22. junija španski CS film PREBRISANEC IZ TORNE-SA ob 20. uri

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE v Kranju

Nedelja — 17. junija uprizorili ob 16. uri M. Nikolič: PRSTAN Z VRTNICO za IZVEN. Pri predstavi pojeta Majda Sepe in Stefan Kacin.
TOREK — 19. junija ob 16. uri M. Nikolič: PRSTAN Z VRTNICO za red ISKRO. Pri predstavi pojeta Marjana Deržaj in Peter Ambrož.

V Domu pod Storžičem za soboto in nedeljo dave prostora. Prostih je še 60 p. stelj.

V Domu na Kofetih bo planinci lahko dobili še prostih postelj.

Ljubeljski prelaz je odj že od 29. maja. Gostilne Podlublju, Lomu nudi gostom tudi topla jedi povsod imajo tudi vrt, kjer turisti lahko odpočijejo. Tržiču pa je v hotelu »P. pošti« vsako soboto ples.

BLED:

Na Bledu je v zadnjem času že precej turistov, prevesem tujih. Nekaj jih je prabil tudi nedavni jazz festival, drugi pa so prišli na l. tovanje. V hotelih je še kdaj temu dovolj prostora.

Tedaj sem se ozrl na edino stran, ki mi je še preostala; navzgor. Točno nad menoj so bile zasilne stopnice za reševanje pri požaru. Najnižja ploščad teh stopnic je ležala vzporedno s pločnikom kakšnih osem čevljev nad njim. Igral sem košarko in z vrečico v rokah sem se ozrl okrog sebe – videl nisem nikogar – skočil in jo vrgel na ploščad. Zatem sem vzel kratek zalet, se zaletel in skočil, kakor še nikoli v življenju. S skrajnim naporom sem ujel najnižjo železno stopnico. Zavihl sem se nanjo in zlezal na ploščad ter med tem treščil z glavo v jeklen robnik. Legel sem na trebuh in molče pričel oprezati na drevored pod seboj.

Vrata, skozi katera sem prišel, so se sunkoma odprla in slepeča svetloba je zalila drevored. Skoznje je na pločnik planila kopica mož. Iz notranjosti sem zaslišal glas: »Pravim vam, da je tukaj! Znotraj je!« Vrata so se spet naglo zaprla. Zatem so se nenadoma spet odprla in na cesto je planilo še več mož. Prav smešno sem si zaželel, da bi segel z roko in komu snel klobuk. Gledali so po drevoredu na vse strani, nekateri pa so skakali sem ter tja in se pri tem v naglici zaletavali drug v drugega. Trije ali štirje so stekli proti Douglasovemu drevoredu, dva pa sta zdirljala celo dalje proti Drugi ulici.

Bil sem na pol mrtev, ves hrom. Želel sem si le, da bi bil majhen kakor žoga tako, da me ne bi opazili z ulice. Zatisnil sem si ušesa, da ne bi ničesar slišal. Ves v strahu sem ugotovil, da tako čujem le nekakšno mrmranje – tiha, zdržana vprašanja. Ničesar nisem razumel. Toda ves čas sem slišal odmeve korakov s pločnika.

Napenjal sem možgane, kar sem le mogel ter razmišljal, kaj naj storim. Počasi sem vstal in pobral svojo vrečico. Potem sem počasi pričel plezati po stopnicah. Čeprav sem stopal le po vršičkih čevljev, sem nehoti zadel v jeklen rob, ki je kovinasto zazvenel. Mrtev od strahu sem otrevenel in pričakoval, da se bo vsaj ducat glav obrnilo navzgor. Toda nihče me ni slišal, nekateri so bili preveč razburjeni, drugim pa se zven verjetno ni zdel sumljiv. Plezal sem dalje in čez kakšnih šest ali sedem sekund prišel mimo najvišjega nadstropja ter se zavalil na streho stavbe. Padel sem prek majhne ograde kakšen jard globoko na hrapavo površino, se rahlo ogrebel po ramenu in leže prislunil.

Zaslišal sem jezen, zapovedovalen glas: »Prav, saj vendar ne bodo čakali tule zunaj, za božjo voljo!« Nekdo je zamrmral nekaj vprašanju podobnega in prvi glas je še srditeje dejal: »Kaj?« Spet je bilo slišati razburjeno mrmranje, ki pa je pojenjavalo. Sklepal sem, da se vračajo v klub. Vrata so se res zaloputnila. Slišal sem ženski glas: »Kaj se je zgodilo?«

S silo sem se zdržal, da nisem pogledal prek ograje na drevored. Za seboj sem zaslišal enolično sklepetanje naprave za žaromete. Le-ti so tipali po nebu s sredine strehe. Zvalil sem se na hrbet in se ozrl okrog sebe. V bližini ni bilo nobene višje zgradbe. Nihče me ni mogel videti, vsaj dokler sem bil skrit za jard visoko ograjo.

Nekaj se je premaknilo, zaslišal sem nekakšno šelestenje z drugega konca strehe. Vzpel sem se na kolena in pogledal okrog sebe. Prislunil sem nenavadnemu zvoku. Nekaj nenavadno velikega se je majalo v zraku, vendar nisem mogel razločiti, kaj bi bilo. Sinjebeli stožci žarometov so me slepili. Zatem sem spet zaslišal šelestenje in sklepetanje. Nenadoma sem videl, da je bila velika, temna senca zajeten balon – balon Haroldovega kluba, ki je čez dan lebdela visoko nad Renojem, zdaj, ko je bila noč, pa so ga potegnili na streho. Pod balonom je visela pasoda s plinom in ta je povzročala ono sklepetanje in šelestenje, ko je drsela po strešni ogradi.

V glavo mi je šinila nenadna misel in takoj sem jo pričel uresničevati. Prišel sem oprezno lesti vzdolž strešne ograde, se izognil žarometom, stopal med ventilatorji in se sklanjal pod žicami, ki so bile napeljene povsod po strehi. Ko sem tako stopal prek strehe, je okrog mene nenadoma vse zažarelo v nenavadni svetlobi neonskih luči, ki so svetile nad streho. Pogledal sem navzgor in prebral velikanski svetlobni napis »Haroldov klub«. Pravzaprav sem videl od blizu le prvi dve črki HA, ostale črke napisa so se zgubljale navzdol po steni proti ulici. Bil sem tako blizu neonskih cevi, da sem čutil, kako so izžarevale toploto.

Počenil sem poleg balona in ga pričel ogledovati. Bil je okroglaste oblike, zadaj pa je imel nekakšen rep. Bil je približno dvajset čevljev dolg in nekaj čevljev širši od odraslega človeka. Krog balona je bila napeta mreža, nanjo pa debela žica, s katero so balon ponoči potegnili na streho. Na obeh straneh sivega balona je pisalo z velikimi črkami »Haroldov klub«.

Cepel sem poleg balona in si položil platneno vrečico z denarjem pod noge. Prišel sem jo tlačiti in skakati po njej. Pod nogami sem čutil, kako snopi bankovcev v vrečici šumijo in se mečkajo. Zatem sem pobral vrečico, ki je bila sedaj videti kakor majhna blazinica in pričel ogledovati balon z vseh strani. Balon je bil velik. Vsega me je zakrival tako, da me z ulice niso mogli opaziti.

Skočil sem, z eno roko ujel vrh balona ter trdno prijel mrežo tako, da se je obrnil. Z eno roko sem ga pridržal, z drugo pa pričel tlačiti svojo platneno vrečico pod žice. Pritiskal sem balon, tlačil vrečico in se trudil, dokler je nisem spravil na varno mesto pod mrežo. Na mestu, kjer sem jo pustil, je nastala izboklina, vendar majhna, tako da je zdaleč niso mogli opaziti. Počasi sem spustil balon, spet se je obrnil tako, da je zgornji vrh splaval na svoje mesto. Vrečice ni mogel videti nihče, razen angelov.

Pripognjen sem spet zlezal prek strehe nazaj na staro mesto ob ogradi, ki je gledala na drevored. Sedel sem, se s hrbtom naslonil na ogrado in prislunčeval. Če bi me našli, bi bil bolj ali manj pripravljen. V tem primeru bi na vsa vprašanja odgovarjal, da je denar odnesel moj partner. Ne vem zakaj, toda zdelo se mi je, da sem nekako na varnem in brez skrbi.

Pod menoj je bilo še vedno slišati glasove in korake. ~~policijski avtomobil in njegova sirena~~ je počasi umolknila, ko je zavrl

pred klubom. Odprla so se avtomobilska vrata, mrmranje glasov je postalo glasnejše, potem so se vrata spet zaloputnila in avtomobil je odpeljal v južni smeri proti Drugi ulici.

Cakal sem tiho, če bodo prišli in me zgrabili. Želel sem prižgati cigareto, vendar sem se premagal, da me ne bi svetloba vžigalice izdala. Čas je tekel in drevored je počasi postajal vedno tišji. Tu in tam sem še zaslišal, kako so se odprla vrata in skoznje so prihajali redki ljudje. Ko je drevored počasi opustel in vse utihnilo, razen slučajnih korakov redkih mimoidoših, sem si pričel odpenjati srajco.

Slekel sem jo ter stlačil lažno brado in kavbojski nož v klobuk, tega pa zavil v srajco, ki sem jo zvezal z rokami v sveženj. Kleče sem poravnal svojo belo srajco, ki sem jo imel oblečeno pod pisano kavbojsko, si z glavnikom počesal lase in otrcesal prah s hlač.

S svežnjem pod roko sem zlezal do južnega vogala strehe in previdno pogledal prek strešne ograde. Z Douglasovega drevoreda na levi strani sem zaslišal korake in se stisnil k ogradi. Mimo je prišel neki možki in ko je zavil krog vogala, sem stegnil roko s svežnjem prek ograde in razklenil prste. Čez hip je sveženj neslišno padel v mračen kot kak čevljev od stene.

Sam pri sebi sem vedno znova ponavljal besede: »Le še deset sekund potrebujem, samo toliko!« Zlezal sem prek ograde na jeklene stopnice. Po prstih sem kar se da hitro stekel po stopnicah, se obesil na najnižjo in trenutek zatem s prsti dosegel tla drevoreda. Pobral sem svoj sveženj, stekel po drevoredu, odprl posodo za smeti pred neko restavracijo, stlačil vanjo sveženj in jo spet pokril. Okrog vogala so se z Druge ulice prikazale avtomobilske luči, le kakšnih sto petdeset jardov južneje. Na obeh velikih žarometih je blestela rdeča signalna svetilka. Bila je policija.

Nemogoče je bilo, da bi ostal tako sam in nepraviljen v drevoredu, kajti policija bi me gotovo zasliševala. Teči bi bilo bedasto – pa tudi časa ni bilo dovolj, da bi dosegel vogal Douglasovega drevoreda. Storil sem to, kar mi je preostalo: v trenutku, ko so žarometi policijskega avtomobila razsvetlili drevored in pričeli otipavati zidove poslopj, neposredno preden so me razsvetlili, sem se obrnil, odprl vrata in stopil nazaj v Haroldov klub.

XIX.

Bleščeča svetloba me je zaslepila in za trenutek nisem ničesar videl, saj sem vstopil iz mračnega drevoreda. Nisem vedel, kaj me čaka, vendar mi ni preostalo drugega, kot da vstopim. Bil sem nenavadno ravnodušen in pripravljen na vse, kar bi se utegnulo pripetiti. Popolnoma sem se obvladal.

Igra je bila v polnem teku in kazino je bil takšen kakor vselej. Mislim, da bi lahko morilec koga s sekiro ubil v kazino, pa bi gostje mirno stopali preko trupla, samo da bi dobili prostor poleg igralne mize. Krog miz so se drenjali ljudje, kroglice so sklepetale, rulete vrtele, karte padle po mizah in kakor Zalviski tok se je skozi dvorane prelivala nepretrgoma množica gostov. V poslopjih, kakršen je bil Haroldov klub, visi v zraku vedno nekakšna napetost. Tudi zdaj sem občutil vzdušje takšnega poslovnega dne.

Neka ženska poleg mene se je z jeznim in razočaranim obrazom obrnila od igralnega avtomata. Stopil sem na njeno mesto in vzel iz žepa peščico kovanec. Moral sem delati videz človeka, ki igra, sicer bi me kot radovedneža lahko osumili še za zločinca, ki se je vrnil na kraj svojih dejanj. Nisem šel k igralni mizi, kjer se je vrтела ruleta ali pa so igrali poker. Tam bi moral preveč očitno razkazovati svoj obraz. Stal sem sam poleg igralnega avtomata, počasi spuščal vanj kovani drobiž in vlekel za ročico. Ljudem v dvorani sem kazal hrbet in dokler sem stal tako, se mi je zdelo, da sem na varnem in me nihče ne more opaziti. Ko je avtomat pogoštnil moj zadnji kovanec, sem stopil naprej, da bi izmenjal bankovce za drobiž.

Tedaj se mi je pripetilo nekaj bedastega. Nekaj nesmiselnega, kar se lahko človeku pripeti prav v takšnem trenutku. Pri drugi steni sem pričel igrati na avtomatu in dvakrat izgubil. Igralni avtomati so brneli in ropotali »klunk, klunk, klunk«, tedaj pa so za šipo padle tri kroglice, kar je pomenilo, da sem zadel. Okamenel sem od strahu. V večini renojskih igralnic avtomat ni napravljen tako, da sam izplača dobiček, če zadenete. Sami morate zavpiti »Zadetek!«, pojavi se uslužbenka in vam izplača dobiček iz blagajne, medtem ko vas ostali gostje opazujejo in vam eventualni značci od ostalih miz čestitajo.

Moral bi igrati naprej, tako da bi one tri kroglice izginile in obupano sem brskal po drobižu, ki sem ga držal v pesti, ne da bi našel pravešen kovanec. Poleg mene na obeh straneh sta igrala neka ženska in možki, vendar nista videla, da sem zadel. Našel sem četrta in pol dolarja, vendar pravega novčiča ni bilo. Naslonil sem se prek avtomata in zakril to upanje vseh kockarjev Renoja, pa premišljeval, kaj mi je storiti. Če bi poklical uslužbenko, naj mi izmenja drobiž, bi gotovo opazila, da sem zadel. To je bilo torej nemogoče. Moral bi oditi od avtomata, toda lahko bi stopil k njemu kdo tik za menoj, opazil, da sem zadel pa nič pobral in pričel bi vpiti: »Hej, gospod! Zadel si st! Hej, vi!«

Za trenutek sem naslonjen prek avtomata premišljeval, kako bi bilo, ko bi odprl vrata, skozi katera sem prišel, smuknil skoznje in zbežal. Toda kaj, če je bila zunaj še vedno policija... Živci so mi pričeli popuščati. Naglo sem se obrnil ter se slepo zdrenjal v množico, tako da bi bil čimprej daleč stran od igralnega avtomata. Hitro nisem mogel, bal sem se, če bi me kdo poklical, množica pa se je pretihčala prepočasni. Šest počasnih korakov, zatem sedem, osem... Potem sem se globoko oddahnil.

PA BERKOVANJE

po kulturni preteklosti petnajstih let

Če listamo po letnikih Gorenjskega glasa, ki je izhajal pred deset in več leti, ni težko ugotoviti, da je bila takratna podoba kulturno-prosvetnega dela na Gorenjskem zelo razgibana. Bila je prežeta z radoživimi hotenji in željami po kulturnih dobrinah, za katere so bili ljudje ves čas okupacije prikrajšani. Nepotešljivo jih je žejalo po mikavni odrski govorici, po blagozvočju narodne pesmi, po družabnem življenju...

PABERKOVANJE PO PRVIH LETNIH

Razne revije in festivali kulturno-prosvetne dejavnosti — dramski, vokalni itd. — niso dogodki današnjega časa. Novinar je zabeležil tak dogodek že sredi septembra 1948. leta. To je bil pokrajinski kulturni festival v Kranju, ki so se ga udeležili štirje okraji. V programu so bile zajete vse vrste kulturno-prosvetnega dela.

S PROSTIM PRISTOPOM DO KNJIG SE JE STIK BRAVCEV S KNJIZNICO ZELO OKREPIL

Prelistajmo Gorenjski glas iz leta 1948. 18. oktobra je list poročal o ustanovitvi sindikalnega kulturno-umetniškega društva »France Prešeren« v Kranju. Osnovna misel društva je bila: društvo naj zajame vse kulturno-prosvetne delavce Kranja, razen tega pa naj povabi k sodelovanju čim širše množice naprednega delavstva iz naših tovarn. In še: društvo naj bo med najpomembnejšimi činitelji pri oblikovanju napredne miselnosti ljudi in nove stvarnosti.

V tem obdobju so se SKUD formirali tudi po drugih krajih — povsod z enakim konceptom in smotrom: vzgajati ljudi v naprednem socialističnem duhu.

Hkrati so se že pojavljali tudi prvi problemi knjižničarstva in izobraževalnih tečajev na Gorenjskem. Tudi SKUD nimajo lahkega dela. Tarejo jih težave, ki pa jih trdoživno premagujejo.

SPODBUDNE UGOTOVITVE

Sredi 1949. leta je plenum ljudske prosvete okraja Kranj poudaril naslednje misli: Kulturno-prosvetno delo je zelo razgibano. Ustanavljajo se nova prosvetna društva. Število igravih družin narašča, lutkarstvo dobi vedno več pristašev. In še več: kronist je zabeležil vrsto folklornih skupin, pevske zbornice, izobraževalne tečaje, ljudske univerze, likovne krožke, knjižnice itd. Prav gotovo pa je bila množičnost najznačilnejša poteza kulturno-prosvetnega dela v obdobju pred 13 leti.

Želja po kulturno-prosvetnem delu je razgibala tudi prebivavce na sotočju obeh Sor — Ločane. 26. maja 1949. leta beležimo ustanovitev SKUD »Tone Sifrer«. S tem so bili postavljeni trdni temelji kulturnega dela, ki je poslej prodiralo tudi v obe dolini — Selško in Poljansko.

SNOVANJE PRVIH SVOBOD

Preskočimo dve leti — Junija 1952. leta se je okrajni sindikalni svet lotil priprav za ustanavljanje delavskih prosvetnih društev Svobod. Pokazalo se je namreč, da kljub pisanju in propagandi in kljub prikazu in izkušnjam, ki jih je posredoval gorenjski kulturni festival, delavci še vedno ne vedo, kakšni so cilji in kakšna je vloga kulturno-umetniških društev. Prišlo je do pojave, da so takratna SKUD za ceno kvalitete zapirala vrata novincem, s tem pa so si rušila temelje za razvoj. Sredi 1952. leta je bila torej razdobje, ko se je delo sindikalnih kulturno-umetniških društev pretapljalo v snujoče se Svobode z osnovnim vidikom: vrata Svobod odprta vsakomur!

DELO POD KRITIČNIM DROBNOGLEDOM

Analiza nekaterih zvrsti kulturno-prosvetne dejavnosti v letih od 1952 do 1958 nudi naslednjo sliko: repertoar dramskih družin Svobod in prosvetnih društev je sporen. Društva se pogosto lotevajo idejno preživelih

odrskih tekstov. Hkrati se izoblikuje težnja po preusmeritvi repertoarja, ki naj bo prva in osnovna naloga naprednih prosvetnih društev. Več spodbudnega lahko napišemo o pevski kulturi v okviru Svobod in prosvetnih društev. V težavnejšem položaju pa so se znašli manjši podeželski pevski zbori, ki nimajo sposobnih pevovodij. Enaka ugotovitev velja tudi za mladinske pevske zbornice. Lepe vtise zapuščajo nastopi različnih folklornih skupin. Pregled posameznih dejavnosti pa kaže, da se v društvih bolj prizadevajo za množičnost, pri tem pa zanemarjajo kvaliteto in ne nazadnje vsebino. Na splošno pa velja ugotovitev, da so se že tedaj začeli pojavljati bolj ali manj enaki problemi, ki so značilni tudi za današnje oblike kulturno-prosvetnega dela. Semkaj sodi tudi šibka materialna osnova — pomanjkanje prostorov in denarja.

Sredi 1953. leta ugotavljamo, da je delo Svobod in prosvetnih društev, kar zadeva vsebinsko plat različnih dejavnosti, bolj predmet naključja kot premišljenega koncepta. Društva se borijo predvsem z občutnim pomanjkanjem strokovnega kadra, ki bi pravilno usmerjal društvena hotenja in ki bi dal celotnemu delu pravo podobo in vsebino.

GLASBENO ŽIVLJENJE SI V ZADNJIH LETIH UTIRA VSE SIRSA POTA. MLADI IN STARI SO SI PONEKOD USTVARILI PRIJETNO SOZITJE.

V REPERTOARNI POLITIKI NASIH AMATERSKIH GLEDALIŠČ SKORAJ NE NAJDEMO SIBKIH MEST. IZBOR ODRSKIH TEKSTOV JE PREMISLJEN. — NA SLIKI: V PRESERNOVEM GLEDALIŠČU SO LETOS UPRIZORILI STEINBECKOVE »LJUDI BREZ ZEMLJE«

DELAJSKE UNIVERZE V ZADREGI

Konec 1952. leta ugotavljamo, da so DU v začetni fazi razvoja in da močno zaostajajo za enakimi ustanovami v drugih okrajih. DU predvsem ne najdejo stika z ljudmi, razen tega so pri iskanju vsebine in oblike izobraževanja zelo toge in nedomiselnosti. Pogrešamo bralne večere, diskusijske sestanke, matinee, literarne večere itd. Na podlagi izkušenj in splošnih prizadevanj so se DU v kasnejših letih razrasle v uspešna izobraževalna telesa.

Tudi Jesenice so si v zadnjih petnajstih letih izklesale trdno podobo kulturnega dela. Zarišče vsega dela, okrog katerega so se izoblikovale še druge dejavnosti, je bilo tamkajšnje Mestro gledališče. Ze

1953. leta ima za seboj 57 premier s 436 predstavami in 54 gostovanji. Uspešno delo ne odraža zgolj v številu predstav, temveč sta tudi programska politika in kvaliteta predstav na zavirljivi višini.

Manj uspešni so bili Tržičani, saj so nekateri nezdruživi pojavi kmalu skoraj do celja zatrli kulturno-prosvetno delo, ki je sprva precej obetalo. Zato lahko brez pomislekov zapišemo, da je današnje kulturno zatišje v Tržiču dediščina nezdravih pojavov iz preteklosti.

DRAMATIKA — NAJBOLJ PRILJUBLJENA

In še en splošen pojav, ki je v marsičem zaviral razvoj izobraževalnega dela v prosvetnih društvih: člani društev posvečajo največ skrbí dramski dejavnosti, medtem ko ostale oblike izobraževalnega dela zanemarjajo. Odrsko delo je še vedno tista oblika, ki nudi največ razvedrila. Prav zato pa je oživila težnja, da morajo Svobode in prosvetna društva poglobiti osnovno — to je izobraževalni dejavnosti. Vso skrb naj bi posvečali snovanju izobraževalnih, ideoloških in drugih tečajev ter predavanj. Razširjali naj bi tudi dobro literaturo.

KNJIŽNI FONDI SO SIROMAŠNI

Knjižničarstvo — ta prožna in prilagodljiva oblika prosvetljanja širokih množic je v zadnjih petnajstih letih kljub različnim objektivnim težavam (največkrat materialnega značaja) doseglo razveseljujoč razvoj. Kljub mrzličnemu iskanju poti, da bi zagotovili tudi podeželskim knjižnicam uspešno delo in kljub temu, da so najrazličnejši ukrepi obogatili knjižne fonde, so le-ti marsikje še zelo siromašni. Krepitev te oblike izobraževanja pa vendarle navdaja z optimizmom. S. SKUFCA

Dom • družina • moda

ŽENSKO PERILO

Tako kot se menja moda, gre tudi z njo v korak žensko perilo. Že dolgo vrsto let nosimo lahko, telesu se prilagajajoče perilo. Nove kombineže so ozke, pri strani imajo nekatere razporek, zato da bi nam omogočale lažjo hojo. Naramnice so tanke in hrbiti so globoko dekoltirani, saj letošnje poletne obleke imajo globoke izreze in tako jim te kombineže ustrezajo. Pri nekaterih kombinežah je sprednji del tako lepo izdelan, da smo lahko brez nedrčka. Čipke so zelo bogato izkoriščene in podelijo kombinežam poseben pečat ženskosti, tudi naramnice so lahko iz čipk.

Kaj pa spalne srajce? Letos so zopet zelo moderne dolge spalne srajce, ki so okrašene z volani ali čipkami. Kroji spominjajo na grške tunike ali pa so krojene v stilu »ampire«.

Pišame so modni kreatorji malo zapostavili, zaradi praktičnosti so pa še vedno priljubljene. Tkanine, iz katerih delamo telesno in spalno perilo, je lahko prava ali umet-

na svila, sintetična vlakna, od katerih ima najlon posebno za dnevno perilo še vedno vodilno vlogo. Saj ni čudno, barve letošnjega perila.

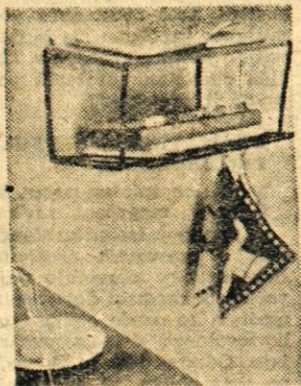
najlon je zelo praktičen (čeprav ima seveda tudi nasprotnike), vendar če ga pravilno negujemo, perilo vsak večer splaknemo, bomo gotovo dolgo zadovoljne. Velika prednost je tudi v tem, ker najlon perila ni treba likati, kar predstavlja veliko prednost pred drugimi tkaninami.

Kakšne so barve? Nosijo se predvsem vsi pastelni toni, belo je kot vedno moderno; prodirajo rahlo rožasti vzorci in tudi črna ter marino modra sta prodrli med modne barve letošnjega perila.

Lak zopet zelo moderen

Pariz je zopet odkril »lak« za nove modele čevljev. Lak ni samo v črni barvi, ampak pogosto tudi v rdeči in modri. Seveda je bela barva za poletje še vedno zelo priljubljena in zato so tudi mnogi čevlji beli. Kot vidimo, so ozke konice čevljev izginile in dale prostor bolj udobnim čevljem z odsekano konico (caree oblika) ali pa ovalno. Mnogo je še zagovornikov »špicastih konic in se bodo te, posebno pri elegantnih večernih čevljih dlje ohranile. Petke so nižje kot prej-

šnje leto, vendar večerni čevlji zopet predstavljajo izjemo in imajo tudi do 9 cm visoko peto. Prodirajo zopet široke, praktične pete. Čevlji navadno niso gladki, krasijo jih luknjice, prečni jermeni ali pentlje. Kombinacija barv je še vedno v modi, vendar bodimo pazljive, kaj nosimo zraven. Torbice so se nekoliko zmanjšale in so štirioglate oblike ali »trebušaste«. Če bomo imele lakaste čevlje, bo zelo lepo, če si kupimo še lakasto torbico.

MNOGE GOSPODINJE, CE SO TUDI ZELO VESCE IMAJO KUHAJSKO KNJIGO. ZAKAJ PA NE? CE NISMO PRAV SIGURNE, ALI CE BI RADE PRIPRAVILE KAJ NOVEGA SEZEMO PO NJEJ. VČASIH NE NAJDEMO PRIMERNEGA MESTA ZANJO IN PRAV TAKRAT KO BI JO RABILE NE VEMO KAM SMO JO POLOŽILE. PREDLOG, KI GA VIDITE NA NAŠI SLIKI VAM JE MORDA VŠEC. CE JE VAS MOŽ SPREJETEN VAM PRAV LAHKO V PROSTEM ČASU NAREDITI TO PRIKUPNO POLICO, KAMOR BOSTE LAHKO SPRAVLJALE KUHAJSKO KNJIGO.

Sodobna pričeska za mlada dekleta

Pričeska, ki jo vidite na sliki, je vedno moderna in mladim deklicam lepo pristojna. Slaba stran pričeske je v tem, ker ne stoji dolgo tako lepo; ko pridemo od frizerja in po nekaj dneh bi pa že zopet morale navijati. Vemo, da spanje z navijalkami ni nič prijetno, zato si bomo

takole pomagale: napravite si zavitek iz vate in koščka blaga, kot vidite na sliki. Potem si to ovijete okoli glave ter lase zavijete. Ko ste jih lepo podvili, pripnete še z lasnicami in narahlo poškopite z vodo. Povežite si rutko, da se med spanjem ne bi razmršile in zjutraj boste imele lepo pričesko.

ZA DOPUST IN ZA POTEKANJE PO ULICAH V POPOLNADSKIH URAH JE TA OBLEKA PRAV PRIPRAVNA. CE BOSTE Z NJO OBISKALI MUZEJE IN RAZSTAVE NE BOSTE V ZADREGU.

Ali smemo brati v postelji

Brale smo že, da ni priporočljivo, če beremo v postelji. Priznati si moramo, da

nekateri za užitkom še kako uro pred spanjem beremo knjige ali listamo revije. Temu, da bi dobile dvojno brado in si pokvarile oči, se lahko izognemo, če si luč postavimo tako, da njena svetloba pada naravnost na knjigo. Pod vrat si položimo ovalno blazinicco, ki naj bo

VČASIH NE VEMO

● Kako se predstavljamo? Praviloma bo predstavljen mlajši starejšemu, moški ženski. Torej bomo imenovali najprej ime mlajšega, starejši mu bo ponudil roko in povedal svoje ime. Žena naj se sama, če se da temu izogniti, ne predstavlja, ampak počaka, da jo skupni znanec predstavi. V privatni družbi je gospodarjeva dolžnost, da seznani goste med seboj. Če pride še zamudnik, ga bo predstavil, njemu pa po vrsti imenoval imena svojih gostov.

● Roke v žepih. To velja bolj za moški rod. Kolikokrat vidimo koga v razgovoru lepo z rokami v žepih. Vendar to ni dostojno, čeprav je morda ugodno.

bolj trda in ki si jo lahko same sešijemo. Kakšna je takšna blazina, vidite na sliki. Če bomo tako brale, smo brez skrbi, da ne bomo dobile dvojne brade.

ZLATA PALMA

Kako so v Cannesu razdeljevali nagrade

Na letošnjem festivalu v Cannesu so vrteli toliko res dobrih in celo odličnih filmov, da je imela festivalska žirija vsekakor zelo težko nalogo. Če ne verjamete, preberite zapiske iz »Dnevnika člana festivalske žirije«, ki jih je v francoski reviji »Elle« objavil Jean Dutourd.

MOJSTRI V ROKAVICAH

Sreda, 23. maja. Zadnji dan festivala. Veliki avtomobili nas ob pol desetih zjutraj pripeljejo na skrivni kraj, kjer se moramo posvetovati in razsoditi do petih popoldne: to je vila Yakimour, kjer prebiva Bégum. Vrt, z drevedri cipres, rastlinjaki in vodometi, je očarljiv. Vila je rožnata, s stebri. Znotraj občudujem tri ali štiri Van Dongenove portrete Age Khana, pet Boudinov, majhnega Corota. Ob desetih začnemo sejo.

Mislil sem, da sestavljajo našo žirijo sposobni in resnobni ljudje, mojstri v rokavicah, ki se približujejo z mehklimi koraki in že od zavednih pripravljajo svojo

mu je vseč, tako nestrpno in ognjevit, da bi gotovo spravil v smeh Goncourtovce ali gospe pri Fémini.

Z nič manjšim začudenjem opazim, da imam edino — jaz nekaj malega spretnosti in lokavosti. Na žalost! Vsi — razen Soldatija — so sovražni do mojega izbranca Antonionija. Skoraj pol ure govorim zanj; Soldati me podpira. Z močjo dokazov, odklonov, napadov s strani nama uspe dobiti zanj polovico »Posebne nagrade žirije«. Nezdovoljstvo je splošno, toda glasovi so doseženi.

VELIKI HRUP V VILI

Zelo težko je povzeti naše debate, tako zmešane in anarhistične so. Gospod Truffaut

najljubši filmi so Bressonova »Jeanne d'Arc«, Bunuelov »Angel uničenja« in japonski film »Kupola«.

Ker je tik poleg mene, nama je dana vsa možnost, da se prepirava. Ob pol enih nam pride sobar povedat, da nas »princesa čaka na terasi« in da »bodo kosilo servirali čez pol ure«. Nismo opravili mnogo. Ostanemo nam še štiri nagrade, da jih razdelimo. To nas ne zadrži, da se ne bi okopali v Béguminem bazenu, kjer je voda toplejša in bolj modra kot v Mediteranu. Med kosilom začnemo spet razpravljati, mahati z rokami, vpiti. Soldati je čisto potr. »Pomiri se,« mu pravim. »Kar je doseženo, je doseženo. Dobro sva se borila in niso naju takoj premagali.« »Ne,« odgovori, »čutim, da si bom s tem razbijal glavo do jutri.«

Po kosilu se vrnemo na sejo. Bégum nas spremlja. Umakne se v naslanjač, polna spoštovanja do našega vzvišenega posla, tiha, skoraj plašna. Znova začnemo svoje neplodne prepire. Gospod Favre Le Bret si grize ustnice. G. Furukaki ne predseduje z vso potrebno odločnostjo. G. Truffaut na dolgo razpravlja o Bunuelu in Bressonu, napada Antonionija, ki se mu zdi »demagoški« in »konvencionalen«. Glasujemo desetkrat, dvajsetkrat, tridesetkrat. Porabimo nezaslišano množino pravokotnikov belega papirja. Na površje pride nekaj fil-

DEDE ... JE ZAIGRALA GLAVNO VLOGO V CLAYTONOVEM FILMU »NEDOLŽNI«, KI JE ZASTOPAL V CANNESU BRITANSKE BARVE

mov, ki smo jih že dolgo imeli za pokopane. Deset minut čez četrt sem izmučen. V tem trenutku vstopi žirija za kratkometražnike z g. Charlesom Fordom na čelu, da bi nam naznanila svoje nagradence. G. Ford je zelo resen, toda v petnajstih sekundah njegova uporna narava zmaga in izbruhne v smeh, ko nam oznani, da je ZLATO PALMOVO VEJICO za kratki film dobila »Reka sove«, nato se s svojim areopagom umakne.

LOCITEV PO ITALIJANSKO

Okoli pol petih se g. Truffaut, ki je skoraj ginjen, obrne k meni in mi jezno reče: »Kar me draži pri vas, je to, da ne utemeljete svojih sodb. Omejite se na to, da rečete: »Kavo imam rad, čo-

kolade ne maram«. Vaše kritike so že pet let take. »Ta napad me osupne. Trpko odvrnem: »Ne pet let, deset, prosim.« Toda takoj sprevidim komičnost situacije in se začnem krohotati, prav kot g. Ford.

»Gospodje, prosim vas, treba je končati, ura bo pet,« roti g. Favre Le Bret z ogorčenim in ječočim glasom. Zaključimo. V četrte ure prisodimo eno nagrado »Elektrik« in drugo »Ločitvi po italijansko«. Ta zadnja odločitev prizadene g. Truffauta, ki vstane. »Tega ne bom sprejel. Raje grem. Odstopam.« Pomirimo ga.

Kako utemeljiti nagrado za »Elektro«, ki je adaptacija Euripidove tragedije? Predlagam: »Nagrada za najboljše dialoge.« Sophie Desmarets me ledeno pogleda: »Vi ste pa humorist,« mi pravi.

Ob devetih — zaključna svečanost v festivalski palači. Čitanje nagradencev sprejmemo mrzlično. Omemba Antonionija sproži negodovanje. Za razvedrilo nam zavrtijo film z naslovom »Zločin se ne izplača«. Potem gremo večerjati v Palm Beach, kjer pojemo veliko kaviarja, jastogov in mastnih jetrc. Trideset ljudi pride k meni in mi porogljivo pravi: »Glejte človeka, ki je pridobil nagrado Antonioniju. Jaz vam k temu ne morem čestitati.«

Ob petih zjutraj je vsega konec. Soldati mi reče: »Torrej, na svidenje. V Milano prideš, to je zmenjeno. Največje zadovoljstvo, ki sem ga imel na tem festivalu, je bilo, da sem srečal tebe.« Jaz tedaj, rečem prepričano.

Jutri se bom spočil, z verno. Mislim, da ne bom nadaljeval niti romana.

MARINA VLADY V FILMU »TI STRUP«, KI SMO GA VIDELI TUDI NA NAŠIH FILMSKIH PLATNII

Novo doma...

Makedonski »Tehnofilm« in »Avala film« iz Beograda bosta v koprodukciji posnela v Skopju drugi del našega v komercialnem pogledu (doma in v inozemstvu) doslej najbolj uspelega filma — »Kapetan Lešja«. Scenarij za nadaljevanje je napisal režiser tega dela, ki bo seveda tudi tokrat režiral — to je naš strokovnjak za akcijske filme Zika Mitrović. Tudi v igravski ekipi bomo srečali vrsto priljubljenih igrancev iz prvega »Lešija« — Aleksandra Gavrića, Petra Prtčka in druge.

...novo na tujem

Glenn Ford, Charles Boyer in Eva Dahlbeck so se zbrali ob Azurni obali, da bi v Nici zaigrali ameriško komedijo, ki ima zaenkrat naslov: Nadvojvoda in gospod Pimpe.

Claude Chabrol je za svoj film o slavnem morivcu žensk Landruju izbral tole žensko igravsko ekipo: Michèle Morgan, Edwige Feuillère, Danielle Darrieux, Hildegard Knef.

UČITI SE ČLOVEK MORA ZACETI ŽE OD MLADIH NOG. V TAKSNEM OKOLJU REŠEVANJE UČANK POVEZANIH Z IGRO NI PREVEČ NAPORNO. TUDI V IGRI SE MLADI LJUDJE NAUČIJO VELIKO PAMETNEGA.

Mali črni princ

Pri babici so imeli psa. Ze to, kako je prišel k hiši, je dokaj nenavadno.

Sosedovi so imeli gostilno, kjer se je nekega dne ustavil voz, s katerega je stopil mlad maser, za njim pa poskočil prelep črn kuž. Mož je odšel v gostilno, psiček pa jo je ubral čez cesto k moji babici. Stopical je po veži, se motal po kuhinji in nikamor se mu ni mudilo. Babica ga je prijazno sprejela, malce pogladila in ga dobrohotno podila. Psiček se je malo umaknil – ni hotel biti vsiljiv ali neubogljiv – pa se je zopet vrnil. Prijazno je gledal s svojimi bleščečimi in kakor oglje črnimi očmi, kakor bi hotel reči: »Kaj me pa poudite? Saj se že poznamo!« Minil je dan, dva, kužek pa se ni ganil od hiše in tako je pač ostalo.

Bil je nizek, z ukrivljenimi nožicami in bleščeče črne dlake. Bil je vedno čist in svetil se je, kakor bi bil iz pravega žameta. Životek mu je bil dolg, sprajda nekoliko širši, zadaj pa lepo poteg-njen. Hodil je nenavadno živahno in elegantno. Moral je biti »modre« krv, zakaj vedno je bil tako nepri-siljeno gosposki. In kadar je sedel je ljubko nagnil glavo – pazno je sledil pogovoru – in tačke so mu bile obrnjene nekoliko navzven. Svoj prišiljeni gobček je vtaknil v vsako stvar in ni bilo ničesar, kar bi ušlo njegovim bistrim očkam.

Mali Princ se je do to za-

vedal svojega imena. Niholi se ni potepal, nikoli brezpo-trebno lajal ali sitno cvilil ali bil pust. Vedno je bil pripravljen zabavati nas, to-da zopet ni bil preživahen, zavedal se je, kaj je do-stojno.

Ker se je dal zlahka naučiti, smo ga navadili skakati čez palico, pobirati ka-menje in nositi torbico. Ka-dar jo je nosil, je bil še po-sebno kavalirski.

Kako je znal prositi za sladkorček ali kaj drugega! Sedel je lepo na zadnje tačke, nepremično gledal v ob-raz in vdano čakal. Kadar pa le predolgo ni dobil, je vstal in hodil po zadnjih tačkah kot kakšen medve-dek in s sprednjimi tačica-mi lepo prosil, kot bi plo-skal. Tako smešen je bil in prisrčen, da smo se mu do solz nasmejali.

Vedno se je motal okoli nas in nazadnje je razumel celo besede: »Pojdi po me-so!« je dejala babica. »Pa ne vzemi kužka s seboj, da ga kdo ne povoli.« Napenjal je ušesa in »droumel«, da se bo nekam šlo. Šinil je skozi vrata in čakal skrit za voga-lom. Počakal me je. Potem je veselo skakljaj okoli me-ne, kot bi hotel reči: »Pa sva jo za nos!«

Pri mesarju je bila navadno vrsta. Tudi on se je posta-vil v vrsto poleg mene in mirno čakal. Se na misel mu ni prišlo, da bi se menil za prepovedano meso.

Nekega dne pa je izginil tako nenadoma, kakor se je

V obširnih hostah strme-ga Lubnika je v dav-nih dneh živel divji hostnik, ki ni nikoli delal, a je vseeno dobro jedel. V na-stave je lovil divjad, da je imel gamsjega in srnjega mesa zmeraj na preostajanje. Kadar se je najedel pečen-ke, pa se je rad posladkal še s hruškami, ki so rastle v hruševju na rebreh Lubnika. A kaj, ko so sočne in sladke hruške godile tudi pastirjem, ki so na lubniških fratah pa-sili ovce. In tako je bil goz-ni mož najbolj besniv ta-krat, kadar je prilomastil pod visoko hruško in opa-zil, da je sladke sadeže že nekdo pred njim obral. Za-rekel se je, da bo tistega, ki mu krađe hruške, premlatil, kadar se bo le namahnil nanj.

Ni dolgo čakal, ko je ne-kega dne zagledal na sosed-njem drevesu pastirja, ki se je zibal na polnih vejah in

se sladkal s hruškami. Host-nik bi bil najraje splezal na drevo in tresčil nepovablje-nega gosta na črno zemljo, da bi se ubil; a četudi je bil divji mož krepak ko vrug, na drevesa le ni znal pleza-ti. Do zrelih hrušk je bil namreč vselej prišel tako, da je z močnimi, kosmatimi

**mlada
rast**

šapami objel drevo in ga tre-sel, dokler niso vse zrele hruške popadale na tla.

Tudi tokrat je objel drevo in ga potresel, da bi pastirja stresel raz njega, a fantič se je krepko držal za vejo in vse hostnikovo naprezanje je bilo zaman. Zato je počepnil za bližnji grm in tamkaj čakal in čakal, dokler se ni pastir, nič hudega sluteč, spustil z drevesa. Tedajci pa je hostnik navalil na pastirja in ga tako pretepel, da se je le-ta le še malo živ privlekel do ovčje staje. Tri dni in tri noči se je s prerahla-nimi kostmi premetaval po trdem ležišču, jokal od bo-lečin, hostniku pa obljubljal maščevanje, ko bo ozdravel.

In zares se je prebrisani pastirček znesel nad teleba-nastim gozdnim možem. V svojo staro, ponošeno in raz-tirgano obleko je nagatil sla-ma, zbral elemnatega moža

s kastorcem, nato pa vabni-ka zanesel v vrh hruške ter ga privezal ob vejo.

Še tisti dan je hostnik spet prilomastil v re-ber, kjer so rastle hruške. In ko je v vrhu visokega drevesa zagledal nepovab-ljenega gosta, mu je pričel groziti, da ga bo ubil, ko ga bo v pesti dobil. Z močnimi rokami je objel deblo in tresel in tresel drevo, da bi sne-deža, ki je zašel v njegovo hruševje, stresel na zemljo. A vse njegovo naprezanje je bilo zaman, zato je zagod-njal:

»O, te bom že še v pesti dobil in te ubil! Kar tukajle te bom počakal, dokler ne boš splezal z drevesa.«

In spet je počepnil za bliž-nji grm ter tamkaj čakal in čakal, da bi pričakal pastir-ja, kdaj se bo spustil na zemljo. Takšna jeza ga je imela v pesteh, da je tamkaj ves ihtav čakal in čakal, dokler ni okamenel.

Ce boste kdaj šli na Lub-nik in zašli na strmo frato med hruševje, kje še dan-današnji rastejo visoke hruške, boste zagledali za bliž-njim grmom skalo, podobno čepečemu možu, vso prerac-slo z zelenim mahom. Tedaj se spomnite, da je to oka-meneli hostnik, nad katerim se je prebrisani pastirček tak-ko maščeval in ga tako na-plahital, da je v čukanju oka-menel, ker je tako dolgo pod hruško ždel, dokler ni z ma-hom prerastel kamen – oze-lenel.

LOJZE ZUPANC

Obisk v drami

»Ljubljana-Siška!« je za-klical sprevednik. Priprave-ljali smo se, da bomo na na-slednji postaji, to je v Ljub-ljani, izsto. i. Namenjeni smo bili v Dramo gledat komedijo »Kranjske komedi-janti.«

Rdeča žametna zavesa se je kmalu odgrnila. Med na-mi se je začelo odvijati živo dejanje komedije. V Ljub-ljani so se pripravljali na predvajanje igre »Zupanova Micka«. Za dovoljenje, so morali prositi grofa. Grof je dovolil zaradi Linhartovke, ker se je vanjo zaljubil in ker bi ona igrala vlogo Mic-ke. Ko so dobili dovoljenje, so zaigrali »Zupanovo Mic-ko«, a zelo skrajšano.

Po končani predstavi smo se nekaj časa sprehejali po ljubljanskih ulicah in si ogledovali izložbe. Zvečer pa smo se zadovoljni vračali z vlakom v Škofjo Loko.

OLGA ALES

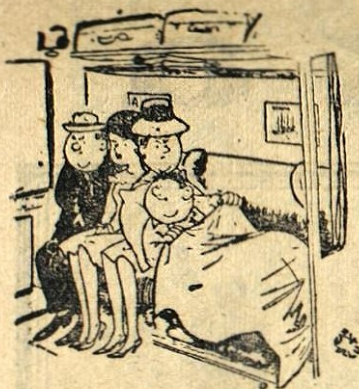
PIONIRJI Z ZANIMANJEM POSLUŠAJO PRIPOVEDO-VANJE STAREGA OGLARJA, KAKO JE NASTAVLJE-NA IN KAKO DELUJE KOPA. NALAŠČ ZA NAJMLAJ-SE SO POSTAVILI MINIATURNO KOPO IN OGLAR-SKI VETERAN JIM RAZKRIVA NJENE SKRIVNOSTI.

[Faint handwritten notes or bleed-through from another page.]

1. nagrada: 5000 dinarjev
2. nagrada: 2000 dinarjev
3. nagrada: 2000 dinarjev

Rešitve pošljite na uredništvo do vključno 25. junija 1962. Javno žrebanje bo v prostorih uredništva v torek, 26. junija 1962, ob 16. uri.

ZVIJACA

— Z malo dobre volje lahko vsi ugodno potujemo.

KRATKOVIDNOST

— Kaj ne vidite, da je zbirnik že poln!

NA DOPUSTU

— Kaj nisi vesel, da gremo na dopust?

ANEKDOTE
RESIMO SE...

Razvnet govornik je v Hyde parku v Londonu nenadoma vzkliknil: »Moramo se rešiti: fašizma, nacizma, radikalizma, liberalizma, kolonializma, ekzistencializma in... — in revmatizma!« se je v tistem trenutku zaslislal glas iz množice.

IZOBRAZENI OČE

Turisti so si v kairskem muzeju ogledovali mumije faraonov. Nenadoma so opazili, da na enem izmed sarkofagov piše: 1171 pred n. š. Neka deklica je vprašala očeta: »Očka, kaj pa to pomeni 1171 pred n. š.?«
»To je številka avtomobila, ki je povozil tega faraona,« je bil takoj pripravljen odgovoriti oče.

DIPLOMAT IN DAMA

Albert Camus se je pogovarjal s prijatelji, ko ga je neka dama vprašala: »Kakšna je razlika med diplomatom in damo, gospod Camus?«
»Ko neki diplomat reče da, on pravzaprav misli mogoče. A če dama reče ne, misli mogoče. Če diplomat reče mogoče, misli ne, če dama reče mogoče, misli da. Če diplomat reče ne, on sploh ni diplomat, če dama reče da, ona sploh ni dama.«

OPOROKA

— Želel bi vnesti v oporoko gotove spremembe!

IGRA

— Vem novo družabno igro. Poslavljal bom vprašanja in vi odgovarjate vedno z da.

Neverjetno, kako je bil ta Volobujev točen človek! Vsako jutro — točno pet minut pred deveto — se je pojavil na hodniku, a natanko ob devetih so se za njim zaprla vrata, na katerih je pisalo »KADROVSKI ODDELEK«.

Volobujev je bil strog, celo surov človek z zariplim obrazom, dobro obrit in oblečen v že zdavnaj ne več moderno polvojaško obleko. »Vedite, da vas vidim do najmanjše podrobnosti. Vse skupaj in vsakogar posebej,« je govoril njegov prodoren, obsojajoč pogled.

Nekoga večera je bilo v našem klubu tekmovalstvo za najboljši izvajanje modernih plesov. Prvo nagrado sta osvojila inženir Mihalev in daktilografka Vika Voronjina. Naslednjega dne je Volobujev na sindikalni konferenci med drugim dejal:

— Mislim, da bi se morala tovariš Mihalev in tovarišica Voronjina zamisliti, namesto da sprejemata čestitke. Tega ju ta država ni učila. Sinoči sem poiskal slovar in našel v njem porazne podatke. Beseda foxtrots prevedena na naš jezik pomeni lisičji korak. Lisičja — to je lokavost, mi pa nimamo vzroka, da bi bili lokavi. Mislim, tovariši, da je to vsem jasno.

Preteklo nedeljo je direktor organiziral kolektiven obisk cirkuške predstave. Volobujev je sedel v prvi vrsti in z okamenelim obrazom poslušal klovo. Ni se smejal.

Drugi del programa se je začel

z nastopom artista, ki je izvajal točko »Čarobna paličica«.

— Prosim, da mi sledite, — je rekel artist. — V rokah imam, kot vidite, kovinsko paličico. Toda ne popolnoma navadno, ampak čarobno. Z njeno pomočjo se vsakdo, ki želi, lahko pogovarja s člani družine.

Artist se je povzpnil na ograjo arene in ponudil paličico Volobujevu.

— Imate doma telefon? — Kaj vas pa to briga? — je vprašal Volobujev. — No, imam ga... — Odlično! A kakšna je številka? — 32-528 — Pozor, — je rekel artist. Po krajšem premoru se je od nekega izpod cirkuške plachte najprej zaslislalo brnenje telefona, takoj za njim pa ženski glas:

— Halol!

— Govorite, — je rekel artist — zvezo imate.

— Liza, jaz sem — je začudeno spregovoril Volobujev.

— Kaj hočeš? — je jezno vprašal ženski glas.

Volobujev je sumljivo pogledal artista in rekel:

— Oglašam se ti iz cirka... — Kaj? Spet si se ga »nažehtal?«

V dvorani se je zaslislal smeh: natančni Volobujev je naenkrat vsem pokazal skrito stran.

— Ne gobeždaj! — je strogo rekel Volobujev. — Oglašam se ti s pomočjo čarobne paličice.

— Vedela sem, spet si se napil kot klen, ne veš niti to, kaj govoriš.

— Prekinite že to nesramnost! — je zajavkal Volobujev.

— S kom se pa pogovarjaš? — se zaslislal ukazovalni glas Volobujeve soproge. — Jutri bom odšla k tvojim predstojnikom in vse povedala. Naj zvejo, kakšen si... Vi se kar smejte, pijanci...

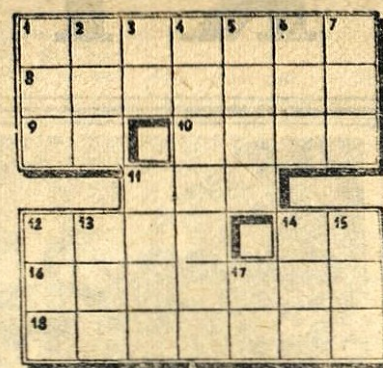
Volobujev je vstal in stekel iz dvorane.

Artist se je zmeđeno priklanjal, držeč v rokah čarobno paličico, ko je po dvorani odmeval gromozanski krobob.

Bošt Laskin

Čarobna paličica

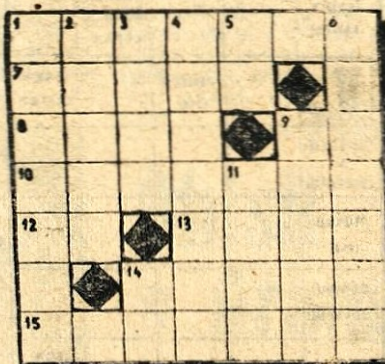
Križanka št. 33

Vodoravno: 1. cerkvena skladba; 8. najvišje atensko sodišče; 9. predlog; 10. frnikola; 11. izrastek na glavi; 12. del pohišva; 14. avtomobilska oznaka Pule; 16. vodja gledaliških predstav; 17. koledar s podobami.

Navpično: 1. tatarski poglavar; 2. naplačilo; 3. nikalnica; 4. pohorski granit; 5. sveti bik Egipčanov; 6. takšen; 7. turški velikaš; 11. oddelek s sedeži v gledališču; 12. poljedelsko orodje; 13. veznik; 14. obrtnik; 15. časovna enota; 17. avtomobilska oznaka Siska.

Križanka št. 34

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. listnato drevo; 7., 2. velika posoda; 8., 3. koralni greben; 9., 14. kemijski simbol za berilij; 10., 4. samski stan; 12., 5. italijanski spolnik; 13., 11. otok v indonezijskem otočju; 14., 9. svetovna rekorderka v skoku v višino; 15., 6. drag kamen.

RESITEV KRIZANKE ST. 31

Vodoravno: 1. korist; 7. oporoka; 9. lev; 10. pir; 11. ol; 12. Sava; 13. porok; 14. stava; 16. Tana; 17. KP; 19. Ira; 20. ale; 21. komplet; 23. kabina.

RESITEV KRIZANKE ST. 32

Vodoravno: 1. sekvoja; 7. ekran; 8. krat; 9. se; 10. Vatikan; 12. on; 13. kuli; 14. Salan; 15. Apenini.